

ŽELEZAR

Jesenice, 21. septembra 1989

Številka 37 • XXXVIII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom za slug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradaškja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, sekretar uredništva Dinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarnja SOZD SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, sekretar uredništva 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Proizvodnja in prodaja v številkah

OBRATI	SKUP. PROIZ.		PRODAJA — ODPREMA			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	100,2	102	—	—	—	—
Jeklarna 2	108,3	102	—	—	—	—
Livarna	—	74	—	—	210,5	60
VBS	89,2	98	1.775,8	57,8	39.080,5	91
HVB	81,5	100	4.775,3	98,6	73.930,0	104
HVJ	66,6	89	669,5	61,7	14.841,7	91
PVT	82,3	94	644,5	60,4	14.007,0	95
VDP	98,5	89	3.074,0	89,5	42.537,9	90
Žičarna	81,4	94	1.069,9	68,5	18.658,1	90
Jeklovlek	64,1	97	733,4	56,4	19.131,5	98
Elektrode	91,0	97	490,4	52,6	10.975,4	82
Želbljarna	85,8	96	267,0	70,2	5.455,4	95
Žič. valj.	52,7	97	516,94	75,0	8.713,1	121
ŽELEZARNA	90,9	99	14.016,7	76,3	247.541,1	96

Potek proizvodnje do 18. septembra, na kar se nanašajo tudi podatki o doseženih rezultatih po obratih, je kritičen. Vzroki za zaostajanje so različni: od velikih zastojev in popravil v Valjarni bluming štekel in težav pri zagonu Valjarne žice in profilov po opravljenem remontu do pomanjkanja naročil v PVT, HVJ in v delu programa Žičarne in Elektrod.

Težav in problemov je torej preveč, pripravljenosti za doseganje boljših rezultatov v tistih delih proizvodnje, kjer teh težav ni, pa premalo.

Opazno je veliko upadanje povpraševanja na domačem tržišču, kar je odraz izredno težkega gospodarskega položaja posameznih predelovalnih industrij. Situacijo pa znotraj Železarnje še poslabšujemo s tem, da kasni- mo z dobavami naročil, ki so po posameznih obratih, in odstopamo v kvaliteti dobavljenih izdelkov. To sta tudi glavna razloga, da se tudi potrošniki jekla, ki spadajo med poslovno najuspešnejše, bolj in bolj oskrbujejo iz uvoza.

Taki zaostanki v izpolnjevanju načrta proizvodnje so zato izredno nevarni, posledice pa so lahko dolgoročno pogubne. Primer takih odstopanj v vseh pogledih je HVJ. Posamezni kupci zaradi preteklih težav enostavno vztrajajo, da se HVT ne dobavljajo iz te valjarne, ali pa enostavno ne specifi- cira naročil.

Po vročem poletju vstopamo torej v še bolj vročo jesen, v kateri se bo- mo namesto na soncu krepko potili ob delu.

Podpredsednik PO za proces
Božo Bartelj

Milan Kambič in njegova raziskovalna naloga

Sedemindvajsetletni diplomirani inženir tribologije (nauk o trenju) Milan Kambič je v okviru akcije Dva tisoč mladih raziskovalcev v začetku leta začel delati raziskovalno nalogo Razvoj in vpeljava sistema diagnoze poškodb strojnih delov z analizo olja. Ta raziskovalna naloga spada tudi v nje- govo magistrsko delo.

Da bi lažje razumeli pomen nje- gove raziskovalne naloge, je treba naj- prej predstaviti njegovo delo. Kot tribolog se ukvarja s trenjem in obrabo kot posledico trenja ter z ma- zanjem kot ukrepom za zmanjševanje trenja in obrabe. Seveda pa je v tribologiji veliko specialnih področij.

Celotno področje dela zahteva so- delovanje strokovnjakov različnih strok, zato so vključeni strojniki, fi- ziki, kemiki in metalurgi. Milan je diplomirani inženir strojništva, za- poslen pa je pri pripravi dela vzdrže- vanja. V okviru svojega dela sodelu- je s tehniki za mazanje v obratih, predvsem pri odpravi in reševanju problemov s področja trenja in obra- be ter mazanja. Poleg tega usklajuje delo tehnikov za mazanje, skrbi za čim bolj racionalno porabo maziv, skupaj s tehnologijo odloča o zamenja- vah maziv ter vodi evidenco o njho- vi porabi.

Delo tribologa naj bi se po nje- gem mnenju odražalo predvsem v manjši porabi maziv, vendar samo večja ali manjša poraba ni zadosten kazalec, ker se je v zadnjem času za- radi nove tehnologije število maznih mest v Železarni povečalo (nova je- klarna, nova lužilnica). Ker v naši železarni uporabljamo tudi zelo dra- ga uvožena maziva, je delo tribologa tudi to, da čimveč uvoženih maziv poskuša zamenjati z domačimi. Tu

so uspehi že vidni, saj se je uvoz ma- ziv že zmanjšal. Končni cilj dela Mi- lana Kambiča pa je zmanjšati okva- re in zastoj ter povečati življenjsko dobo strojev.

»Ko sem prišel v železarno, je bila evidenca odpadnih olj slaba, pa tudi

malo se jih je zbralo. Zato sem po- skušal evidenco izboljšati tako, da bi bila bolj redna in pregledna ter po- skrbeti, da bi zbrali več odpadnih olj, saj so zelo velik onesnaževalec oko- lja. Moje delo je tudi to, da že na stroju predvidim varnostne ukrepe pred iztekanjem olja, zato so nameš- čeni lovci olja. V zadnjem času pa so že konstrukcije strojev take, da je

(Nadaljevanje na 3. strani)

Milan Kambič (foto: M. Kolenik)

Seja odbora samoupravne delavske kontrole

Ponovno sklicana 7. seja odbora samoupravne delavske kontrole (prvot- no sklicana seja v začetku junija je bila nesklepčna) je bila 11. septembra. Nekateri sklepi, ki jih odbor spremlja (tudi iz prejšnjega mandata), so bili v tem času že realizirani oziroma so nekateri sklepi zaradi spremenjene za- konodaje neaktualni.

Odbor je bil seznanjen, da je z manjkom slik UJV seznanjena. Da ne bi še naprej prihajalo do takih ne- pravilnosti, se sedaj določajo odgo- vorne osebe za slike, pisalne stroje, računske stroje in podobno. Prav ta- ko je UJV v zvezi z nepravilnostmi v Železarni proti dvema delavcema vložila obtožnice, proti enemu delav- cu pa je postopek ustavljen. Preteklet je skoraj še en mandat in odbor je bil seznanjen, da je drugostopenjsko sodišče odločilo, da je sklep delav- skega sveta Železarnje iz leta 1986 glede prevrednotenja nezakonit. Že- lezarna mora nezakonitost sama od- praviti v roku šestih mesecev. V zve- zi s tem bo za delavski svet pripra- vljeno podrobnejše poročilo, nakar se bo s poročilom seznanil še odbor delavske kontrole.

Odbor je ugotovil, da so delavski sveti Železarnje in delavski sveti TOZD in DSSS sprejeli začasno deli- tev ustvarjenega dohodka po obra- vnavi polletnega poslovnega poročila na samoupravnih delovnih skupi- nah. Čeprav so rezultati prvega pol- letja dobri, je odbor opozoril na za- skrbljujoče zmanjšanje poslovne uspešnosti v tretjem tromesečju. Po- budo družbenega pravobranilca sa- moupravljanja v zvezi z razporedit- vijo kadrovcv je delavski svet delo- vne skupnosti že upošteval in napa- ko odpravil. V zvezi z zapisnikom Službe družbenega knjigovodstva Slovenije o oceni zaključnega raču- na za leto 1988 pri uporabniku druž- benih sredstev za združena sredstva, je bil odbor seznanjen, da so bile vse ugotovljene nepravilnosti odpravljene že med kontrolo. Kriteriji kot se- stavina določanja presežka zaposle- nih so bili dopolnjeni glede na pri- pombe iz obravnave, vendar jih de- lavski svet še ni sprejel, ker čaka na sprejem Zakona o delovnih razmer- jih. Brez pripomb se je odbor sezna- nil s pregledom službenih poto-

vanj v prvem polletju, s pregledom službenih potovanj v tujino ter s pre- gledom porabljenih stroškov za re- prezentanco.

Na delegatsko vprašanje, kje so presežki delavcev v Železarni, če marsikje redno proizvodnjo ovira pomanjkanje delavcev, je bil dan od- govor, da je analiza firme Mc Kinsey končana in kaže, da je za obseg pro-

danega blaga Železarnje dovolj 2800 delavcev. Največji presežki so v sto- ritvah in v vsem tistem, kar spremlja in pripravlja proizvodni proces. Presežki so tudi v neposredni proiz- vodnji.

Na drugo delegatsko vprašanje, kakšne so posledice, če se od 1. janu- arja 1990 ne organiziramo kot podjet- je, je bil dan odgovor, da to vseka- kor pomeni motnjo v poslovanju, če- prav zakon ne predvideva sankcij, ker brez registracije dejavnosti na sodišču ne moreš sklepati pogodb o nabavi, prodaji itd.

CSI - DH

Srečanje mladih Združenja črne metalurgije Jugoslavije

Koordinacijski svet ZSMS Železarnje Jesenice organizira od 29. septembra do 1. oktobra srečanje mladih Združenja črne metalurgije Jugoslavije. Na sreča- nju bodo sodelovali mladi iz železarn Sisak, Split in Ilijaš ter iz Magnohroma iz Kraljeva, SOZD Inex-Čelik iz Beograda, Metalurškega kombinata iz Smedereva, iz KMK Boris Kidrič Lukavac, Železarnje Boris Kidrič Nikšić, iz EK Kostolac, iz Železarn Ravne in Štore ter Žične Celje.

Letošnje srečanje je dvanajsto. Prvo srečanje mladih iz združenja so pred 12. leti organizirali mladi iz Železarnje Ravne. Nato pa so se kot organizatorji srečanja zvrstile druge delovne organi- zacije, članice Združenja črne metalur- gije Jugoslavije. Organizira se pred- vsem z namenom, da se mladim omo- goči druženje in medsebojno spoznava- nje na družabnih večerih in športnih terenih, organizatorji pa se ob sreča- nju potrudijo, da prikažejo svojo kul- turno dediščino širši jugoslovanski jav- nosti. Stroški srečanja se razporedijo na vse udeležence glede na število pri- javljenih, saj nihče ne more sam fi- nancirati tako velike prireditve. Ker se vsako leto srečanje organizira v drug- em kraju, je dosežena tudi večja ena- kopravnost med mladimi iz združenja.

Program letošnjega srečanja je po sklepu Koordinacijskega odbora ZSMJ

za Združenje črne metalurgije Jugosla- vije sestavljen iz kulturnozabavnih in športnorekreativnih aktivnosti:

Petek, 29. septembra:
od 15. ure prihod udeležencev sreča- nja v Kranjsko Goro
od 17. do 19. ure otvoritev srečanja s kulturnozabavnim programom
od 20. do 2. ure zabavni večer

Sobota, 30. septembra:
od 9. do 11.30 športne igre
od 14. do 18.30 športne igre in ogled znamenitosti
od 20. do 2. ure zabavni večer

Nedelja, 1. oktobra:
od 10. ure dalje ogled Blejskega in Bohinjskega jezera.

Dragutin Gvozdič

Občani občine Jesenice

Po vsej Sloveniji teče akcija podpisovanja Temeljne listine Slovenije 1989. V njej so izražene težnje prebivalcev Slovenije, torej naša skupna volja, kako in v kakšni ureditvi želimo živeti v Sloveniji in SFRJ.

Vabimo vas, da se odzovete vabilu in s svojim podpisom izkažete svojo in našo skupno narodovo voljo.

OK SZDL JESENICE

Republiška konferenca SZDL Slovenije je na 5. seji, 27. junija 1989 obravnavala in sprejela naslednje besedilo:

TEMELJNA LISTINA SLOVENIJE 1989

Slovenci, Italijani, Madžari in drugi državljani Socialistične repu- blike Slovenije, podpisniki te listine, izjavljamo in sporočamo, da:

- Hočemo živeti v demokratični državi suverene slovenskega naroda in vseh državljanov Slovenije, utemeljeni na človekovih pravicah in državljanskih svoboščinah. V njej si zagotovimo: vladavino dela, prava in samostojnost civilne družbe; svobodno združevanje in poli- tični pluralizem; demokratične volitve; enakopravnost vseh manjšin; svobodo vseh oblik z naravnimi omejitvami uravnovešenega gospo- darskega razvoja; povezanost z Evropo in s svetom.
- Živeli bomo samo v taki Jugoslaviji, v kateri bo zagotovljena suvere- nost ter trajna in neodtujljiva pravica do samoodločbe narodov, ena- kopravnost vseh narodnosti in manjšin, ki bo spoštovala in varovala različnost vseh, kjer bomo življenjsko pomembne skupne zadeve urejali po načelu soglasja, in samo v takem samoupravnem soci- alizmu, kjer bodo zahteve te listine v celoti upošteevane.
- Nočemo živeti v takšni državni skupnosti, kjer ni zagotovljeno spošto- vanje ustave in zakonov in s tem človekovih in narodnostnih pravic; kjer bi bili podvrženi političnemu monopolu ali nacionalni nadvladi, gospodarskemu izkoriščanju ali drugim vsiljenim oblikam politič- nega, gospodarskega in kulturnega življenja.

S svojimi podpisi se predlagatelji in podpisniki te listine zavezu- jemo, da bomo vztrajali pri njenih načelih. Obvezujemo vse v Soci- alistični republiki Sloveniji, ki jim je podeljena legalna moč, da pri ustavnih reformah ter pri vsem političnem delovanju v Sloveniji in v SFR Jugoslaviji uveljavijo to skupno ljudsko voljo.

Ljubljana, 27. junij 1989

SZDL Slovenije

Pregled zapisnikov osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice

Kaj je novega v sindikatu

● V osnovni organizaciji sindikata Predelava valjanih trakov so obravnavali osnutek statuta podjetja Železarne Jesenice. Mnenja so, da je pomanjkljiv in nejasen ter da ga je treba ponovno dobro predelati.

Obravnavali so tudi predlog za Zakon o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja in nanj niso imeli pripomb.

Za hokejske vstopnice so namenili po 50.000 din, dvakrat po 300.000 din pa so namenili tudi za sindikalno pomoč svojim članom. Povečali so ceno za odkup starih sodov, ki sedaj znaša 50.000 din.

● V mesecu avgustu 1989 je osnovna organizacija sindikata Valjarna bluming štel na predlog SDS adjusta štel organizirala sestanek, na katerem so sodelovali predstavniki SDS, vodstvo obrata, strokovni delavci iz oddelka za nagajevanje, predsednik osnovne organizacije sindikata Valjarna bluming štel in dva predstavnika sindikata Železarne.

Na sestanku so izpostavili pogoje dela, predvsem na obeh linijah za razrez, kjer je velik ropot, vročina, poleg tega pa je delo predvsem ročno, zato tudi nevarno. Niso zadovoljni z osebnimi dohodki in ovrednotenjem del in nalog.

Na sestanku so se dogovorili in za dolžili vodstvo obrata, da pregleda izplačilo otežkočenih dodatkov oziroma vsa dela, ki se izvajajo pod izjemnimi pogoji. V tej zvezi je treba urediti Pravilnik o otežkočenem dodatku. Vodstvo obrata in oddelek za študij dela in časa morata pregledati tudi vrednotenje del in nalog za cel oddelek in ugotoviti, ali so v zadostni meri upoštevani pogoji dela. Oddelek za nagajevanje so za dolžili, da izdela analizo sedanjega zaostajanja povprečja grup napram oddelkom v obratu in ostalimi obrati, opraviti je treba revizijo norm in drugih elementov nagajevanja. Storitnost obrata narašča, osebni dohodek pa ne. Dogovorili so se, da sindikat ponovno začne aktivnosti, ki so potrebne za sprejetje novega Pravilnika o osnovah in merilih delitve osebnega dohodka v TOZD Ploščati program. V razpravah je potrebno poudariti, da bi s Pravilnikom dobili možnost za stimuliranje strokovnosti in napredovanje na delovnem mestu. Dogovorili so se tudi, da se konec meseca septembra ponovno sešanejo z namenom, da pregledajo opravljene zadolžitve.

● Sindikalna konferenca TOZD Okrogli program je na seji obravnavala predlog Pravilnika o osnovah in merilih delitve osebnih dohodkov in skupne porabe. Poudarili so, da pravilnik prinaša vrsto novosti tudi za TOZD Okrogli program, zato so gradivo temeljito obdelale tudi vse SDS. Posebnih pripomb ni bilo, le za norme so se odločili, da jih bodo uredili s posebnim pravilnikom.

Pri obravnavi proizvodnih rezultatov in kvalitete problematike je bil nakan problem pomanjkanja naročil, ki bo v prihodnje vplival tudi na podani rezultat.

● Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata Želbljarna je na svoji seji med drugimi razpravljati tudi o dnevnih v času volitev in referendumu in predlagal, da se denar prispeva iz sklada skupne porabe, ne pa iz blagajne Izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata obrata.

Predlagali so tudi, da se zaradi vse težje situacije in vedno nižjega življenjskega standarda organizira nabava oziromnice pod čim bolj ugodnimi pogoji.

Organizirali so tudi nakup hokejskih vstopnic, za katere je sindikat prispeval po 50.000 din.

● Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata Splošni sektor je na seji obravnavati tudi problematiko delovanja svoje osnovne organizacije in delovanje članov izvršnega odbora, ki zaradi izmenskega dela prihajajo na sejo v prostem času. Razmišljali so tudi o sejnini, za katero se zaenkrat še niso odločili. Organizirali so tudi piknik, in sicer tako, da se ga je lahko udeležila večina delavcev.

V sektorju se srečujejo s številnimi problemi in nezadovoljstvom čistilk in receptork, katerih negotov položaj se prepočasno rešuje. Sindikat bo vztrajal, da odgovorni čimprej razrešijo vprašanje ustreznega števila čistilk in njihovih normativov, za receptore samskih domov, ki po reorganizaciji spadajo v TOZD Družbeni standard, pa je potrebno zagotoviti enak položaj, kot so ga imeli kot vratarji 2 na istih nalogah pred reorganizacijo.

Seznani so se tudi s Temeljno listino Slovenije, ki jo je v sektorju podpisala večina delavcev.

Za hokejske vstopnice so prispevali po 100.000 din.

Dvema sodelavkama so odobrili sofinanciranje stroškov za letovanje v počitniškem domu.

Določili so tudi predstavnika sindikata, ki bo zastopal sodelavca pri obravnavi njegove pritožbe na odboru za prošnje, pritožbe in varstvo pravic delavcev.

Opozorili so tudi na delitev financ in drugih obveznosti v zvezi z blagajno prejšnje osnovne organizacije sindikata KSI, tako da bodo čimprej lahko samostojno poslovali.

Pri obravnavi predloga Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja je poleg svojih pripomb v celoti podprl pripombe sindikata Železarne Ravne. Te pripombe so identične s pripombami Republiškega sindikata in smo jih objavili v 25. — 26. in 27. številki Železarja. Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata Splošnega sektorja

je poudaril, da bi tudi v prihodnje kazalo zadržati pogojno odložitve izvršitve ukrepa prenehanje delovnega razmerja, ki je bila v predlogu opuščena.

Predlagajo, da v Železarni glede na veliko število delavcev še vedno ostane in deluje skupna disciplinska komisija in da le-ta še vedno obravnava oziroma vodi večino disciplinskih postopkov.

Pripravljenec predlogov ni dovolj upošteval strukture poslovnih delavcev, ko je nanje prenesel skoraj vse odločitve o pravicah in obveznostih iz delovnega razmerja in zaradi tega pričakuje pogoste reakcije prizadetih delavcev zaradi šikaniranja. Moderno podjetništvo ne potrebuje represije nad delavci, saj mora sama organizacija dela zagotoviti optimalno spoštovanje delovne in tehnološke discipline. Profesionalnosti na področju organiziranja in vodenja ni možno nadomestiti z represijo, še predvsem, če delavci za svoje delo nimajo tudi ustrezne motivacije.

V predlogu zakona ni urejena stavka in s tem ostaja nerealizirana nova norma zvezne ustave, po kateri se stavka ureja z zveznim zakonom.

V nadaljevanju se je izvršni odbor seznanil z aktivnostmi in težavami osnovne organizacije. Med drugim predlagajo, da naj se preveri možnost, da bi tudi njihov izvršni odbor zbiral odpadni papir ali drug material in si s tem pridobil dodatna sredstva. Zanimajo jih, kako so bila porabljen sredstva, ki so bila namenjena za prekvalifikacijo delavcev. Pripominjajo, da sindikata ni nihče ničesar vprašal glede teh sredstev. Zahtevajo tudi odgovor, kako je potekal razpisni postopek za varnostnike v splošni varnostni službi.

Seznani so se tudi z odločbo sodišča v zvezi s pritožbo na preategorizacijo in apelirajo na Izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata Železarne, da delavce Železarne s njo čimprej seznani tako, kot je obljubil v glasilu Železar 27. avgusta 1987.

Pričakujemo, da se bo Izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata Železarne že na naslednji seji seznanil z odločbo sodišča in potrebnimi ukrepi, tako da bomo informacijo lahko objavili v Železarju.

● Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata Strojni obrati se je na zadnji seji seznanil o rezultatih referenduma. Delavci TOZD Tehnične dejavnosti so glasovali za Pravilnik o osebnem dohodku kot tudi za priključitev DO Kovina k Železarni Jesenice, vendar nista bila sprejeta niti Pravilnik niti priključitev Kovina k Železarni.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje so obravnavali cene letovanja in pri tem predlagali, da bi bile prihodnje leto nižje in tako dosegljive tudi delavcem z nižjimi osebnimi dohodki. Razmišljali

so tudi, da bi nekaj zmogljivosti v Biogradu in Crikvenici zamenjali z bungalovi.

Največ časa so namenili problematiki osebnih dohodkov. Delavci s poklicno izobrazbo vedno bolj zaostajajo za dohodki delavcev, ki delajo na več izmen in imajo več dodatkov. Menijo, da so delavci s poklicem zapostavljeni, saj tudi delavci brez poklica hitro napredujejo in v proizvodnji boljše zaslužijo. Osebnih dohodki, ki se povečujejo zaradi inflacije, bi se morali poznati vsem enako. Poleg tega pa jim je bila v mesecu juliju odvzeta tudi progresija v normi. O ukinitvi progresije delavci strojnih delavnic niso bili obveščeni, zato so zahtevali pojasnilo in poravnavo za tekoči mesec.

Veliko vprašanj in pripomb je bilo tudi glede neuspelega referenduma za Pravilnik o nagajevanju. Prisotni so predlagali, da se vsebina Pravilnika še enkrat prouči, odpravi pomanjkljivosti in ponovno razpiše referendum. S Pravilnikom bi si odprli možnost za dodatno stimuliranje strokovnosti in napredovanja na delovnem mestu. Izvršni odbor se je zavzel za ponovno obravnavo Pravilnika, tako da se norme uredijo z ločenim Pravilnikom.

Predsednik sindikata Železarne je v nadaljevanju razložil predlog Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja, ki je v tem času v razpravi. Prisotni so pripomnili, da bi se z novostmi zakonov in pravilnikov v Železarni morale ukvarjati tudi pristojne službe in vodilni delavci, ki bi morali vedeti, kaj je v predlaganih zakonih narobe in na to delavce tudi opozoriti.

Ob koncu sestanka so sprejeli sklep, da določena sredstva osnovne organizacije večje v interno banko.

● Sindikalna konferenca TOZD Tehnične dejavnosti je na svoji seji sklenila, da bo vzpodbudila delavski svet TOZD Tehnične dejavnosti, da se čimprej opredeli in odloči o usodi Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, tako da bi šli lahko v ponovno odločanje.

Zahtevali so tudi, da se sklep o progresivni lestvici za individualne norme podaljša do sprejetja novega statuta. Pozvali so vse osnovne organizacije sindikata v TOZD Tehnične dejavnosti, da čimprej obravnavajo osnutek statuta podjetja Železarne Jesenice in predlog Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja, tako kot je bilo s samoupravno aktivnostjo predvideno.

● Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata Centralne delavnice vzdrževanja je poleg pregleda sklepov zadnje seje obravnaval in razpravljalo o prenovi sindikata, kjer so sprejeli sklep, da od Konference osnovnih organizacij sindikata Železarne želijo dobiti zbrane pripombe in predloge, s katerimi se je konferenca opredeljevala do sedaj poznanih tez o prenovi sindikata. Pregledali so vse zapisnike SDS in ocenili njihovo delovanje.

Glede problematike presežka delavcev Železarne, ki je bila na okrogli mizi, so udeleženci podali rezime o poteku. Pričakovali so, da bodo bolj seznanjeni o konkretni situaciji v Železarni.

Izvršni odbor je bil seznanjen tudi z gradivom o kolektivnih pogodbah.

Aktivno so se vključili v podpisovanje Temeljne listine Slovenije.

Pri obravnavi predloga Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja so sprejeli sklep, da zaprosijo kadroviski sektor za strokovno mnenje, da bi se potem lažje vključili in vzpodbudili razpravo.

Na seji so sprejeli sklep, da do nadaljnjega prenesejo finančna sredstva osnovne organizacije sindikata CDV v interno banko Elana, kjer naj sredstva vložijo ločeno, tako da ima vsaka sindikalna skupina svojo bančno knjižico.

● Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata Tekoče plansko vzdrževanje je poleg pregleda sklepov obravnavati tudi spremembe samoupravne organiziranosti Železarne v zvezi z Zakonom o podjetjih. Pri tem so predlagali, da naj sindikat prevzame predvsem skrb za osebne dohodke delavcev, za njegovo socialno varnost, za varstvo pri delu in okolja in da bo ščitil sindikalne poverjenike.

Med ostalo problematiko so se zavzeli, da imajo člani volilne komisije enotno plačano svoje delo na dan glasovanja. Člani izvršnega odbora sprašujejo, kako je z delovanjem mladinske organizacije, kdo je sploh predsednik, kajti Tekoče plansko vzdrževanje je oddelek, v katerem je zaposlenih veliko mladih, vendar njihovega organiziranega delovanja ni opaziti.

● Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata Transportni obrati se je informiral o spremembah in izhodiščih za prenovu stanovanjske politike in stanovanjskega gospodarstva in podprl ta prizadevanja.

Obravnavali so tudi predlog o organiziranju ugodnih nakupov za delavce Železarne, ki bi jih morali pripraviti tudi za nabavo oziromnice.

Sprejeli so poslovno poročilo Železarne Jesenice za prvo polletje 1989, na katerega niso imeli pripomb. Pregledali so osnutek statuta novega podjetja in poudarili, da s spremembami pričakujejo tudi boljše poslovne rezultate Železarne in boljši osebni dohodek.

Pregledali so predlog Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja in podprli pripombe sindikata Železarne.

Obravnavali so predloge za prenovu sindikata in se seznanili s spremenjeno delitvijo članarine, ki je sedaj za osnovne organizacije nekoliko ugodnejša. Razpravljali so tudi o profesionalizaciji sindikalnih funkcionarjev in ocenili, da je le-ta primerna na ravni podjetja, medtem ko naj v osnovnih organizacijah ostane tako kot do sedaj.

● Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata Jeklovlek je na zadnji seji obravnaval poslovno poročilo Železarne za prvo polletje 1989, osnutek statuta Železarne Jesenice in predlog Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja.

Pri obravnavi poslovnega poročila so bili člani seznanjeni tudi s poslovanjem obrata Jeklovlek in TOZD Okrogli program. Pričakujejo, da se bodo glede na uspešno poslovanje popravili tudi osebni dohodki.

Na osnutek statuta Železarne Jesenice imajo precej pripomb, ki jih bo Izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata Železarne upošteval pri oblikovanju pripomb in stališč ter jih posredoval strokovni skupini.

Na predlog Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja nimajo pripomb, zanima pa jih, kako pri nas ločiti delovno in socialno sfero, ko pa za socialno ni denarja.

V nadaljevanju so sklenili, da se morajo čimprej seštati z mladino in družbenopolitičnimi organizacijami obrata, da bi poživili delovanje in predlagali novo vodstvo.

SINDIKAT ŽELEZARNE

Tehniška dediščina — bogastvo ali breme? (40)

Premična dediščina (5)

Priznanja, kolajne, medalje in diplome

Zbirka Tehniškega muzeja se seveda iz dneva v dan veča, čeprav vsi primerki nimajo take numizmatične ali muzejske vrednosti, kot jo imajo omenjeni primerki. Kljub vsemu vsako priznanje, kolajna itd. dopolnjuje naše vedenje o naši preteklosti in celo sedanjosti. Med zanimivejša priznanja iz prvega poveljnega obdobja sodijo tista, ki jih je Železarne dobila za delovne uspehe pri obnovi. Število udarnikov se je iz dneva v dan večalo in ljudje kot da niso več poznali počitka, so garali v obratih, pa tudi izven Železarne na različnih udarniških akcijah (gradbenih, gozdnih itd.).

Od 182 udarnikov v začetku leta 1946 je število kmalu naraslo na tisoč, kar je povzročilo, da je Zvezno ministrstvo za rudarstvo leta 1946 proglasilo Železarne za najboljšo podjetje črne metalurgije v Jugoslaviji. 25. novembra 1946 je Glavni odbor notnih sindikatov Slovenije proglasil Železarne za najboljši kolektiv vseh strok v Sloveniji. Novem-

bra 1947 je za rezultate v tekmovanju za petletni plan Železarne prejela diplomo Zveze sindikatov metalurških delavcev Jugoslavije. Leta 1948 je zvezna vlada izročila Železarni diplomu, prehodno zastavo in milijon dinarjev. 26. marca 1950 so zopet sledili uspehi v delovnem tekmovanju in pri izpolnjevanju planskih nalog. Sledila so pri-

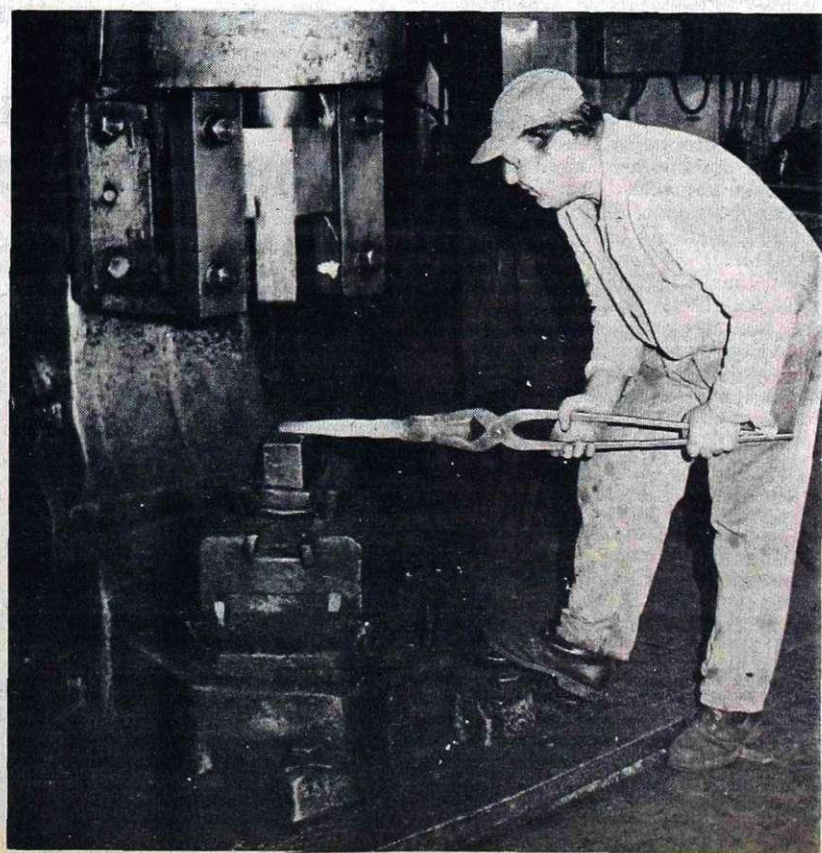
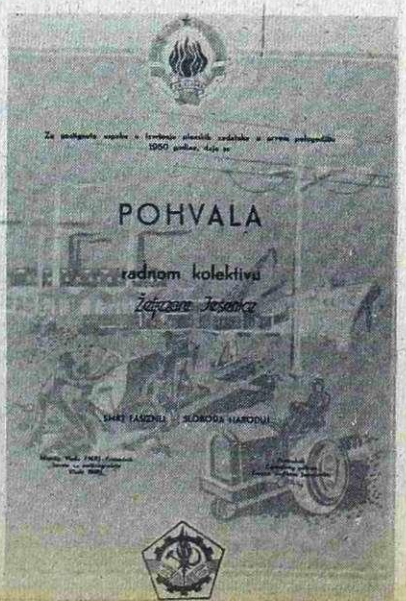
znanja in diplome različnih organizacij (sindikata, zveze borcev, partije itd.), seveda vse v želji, da bi čimbolj spodbujali delavce k nenehnemu delu in garanju. Posamezniki so ponosno nosili udarniške značke, državna odlikovanja. Železarne in delavci so prejemali državna odlikovanja različnih stopenj (npr. red dela I., II. in III. stopnje), pa tudi udarniške značke, ki imele več stopenj (bronasta, srebrna, zlata in zlata z rdečo obrobo).

Samo dobro leto po osvoboditvi sta bila usposobljena oba plavža (30. junija 1946 plavž 1 in 21. avgusta 1946 plavž 2), v nekaj letih pa je Železarne obnovila in zgradila vrsto novih linij in obratov (jeklarna, kauperji, pražarna, predelovalni obrati, valjarna 2400 itd.).

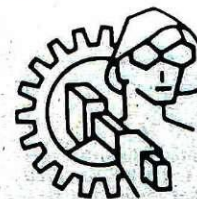
Kljub temu, da so kasnejša desetletja prinesla vrsto novih spoznanj in izboljšav v tehnologiji in organizaciji Železarne, pa se prvo poveljno obdobje še vedno zdi nedosegljivo. Ne navsezadnje o tem pričajo tudi številne značke, priznanja, redi in medalje iz tega obdobja.

(se nadaljuje)

Tone Konobelj

V kovačnici (foto: M. Kolenik)

SOZD Slovenske železarne
Železarna Jesenice

Predlog

Statut Železarne Jesenice

Odgovori na bistvene pripombe iz javne razprave

Povsem nedvoumno je, da je javna razprava mehanizem, ki po-kaže utrip dela javnosti ali posamezne družbene skupine, ki ima in-teres do obravnavanega vprašanja, instituta ali zadeve. Temu os-novnemu cilju ni mogoče odrehati načelne dobronamernosti, celo več: potreben je konkreten rezultat, ki naj v nadaljevanju postopka predstavlja interes razpravljalcev in usmerja oblikovanje dokon-čnih predlogov in rešitev. Zato pa je potrebna demokratičnost, odpr-tost, toleranca in strokovno poznavanje vsaj dela obravnavane ma-terije in seveda še nekateri drugi predpogoji, če hočemo na določe-nem kulturnem nivoju združiti prizadevanja za doseg cilja ali re-zultata.

Žal pa nekateri anonimni razpravljalci, ki se skrivajo za SDS ne spoštujejo ali ne poznajo osnovnih pravil obnašanja, ampak pov-prek neodgovorno in nestrokovno etiketirajo odločitveno skupino in skupino za pripravo besedila.

Zatekanje v tak ekskluzivizem domnevnega znanja je vse prej kot ustvarjalna pobuda za določene spremembe. Žal je potrebno po-novno ponoviti, da v jugoslovanski praksi in teoriji ni prav veliko spoznanj in izkušenj, ki bi tak ekskluzivizem dopuščale ali celo opravičevale. Zavedamo se, da vsakdo, ki daje svoje delo na ogled javnosti, ali jo celo pozove k predlogom za izboljšanje, pristaja na določeno kritiko, spodbudo ali celo pohvalo. Ne pristaja pa na pod-cenjevanje ali poniževanje.

Števila pripomb, ne glede na njihovo različnost, ni mogoče šteti kot edinega argumenta, čeprav ne gre zanemariti določene teže. Za-nimanje za posamezna vprašanja, predvsem v vsebinskem delu, je namreč lahko pomemben usmerjevalnik.

V začetku je bila storjena napaka, ker ni bilo posebej pojasnje-no vprašanje postopka sprejemanja. Sedaj je v strokovnih krogih le prevladalo mnenje, da mora delovna organizacija najprej postati podjetje v družbeni lastnini in šele nato delniška družba. Prepričani smo, da to v sami razpravi ni motilo, saj se je večina pripomb nana-šala na statut podjetja v družbeni lastnini. Teze za razpravo o upra-vljanju v delniški družbi pa so samo predstavitev vizije upravljanja tudi na podlagi sredstev in ne samo dela.

Iz prvega dela javne (predhodne) razprave poskušamo osvetliti samo nekatere sklope, ki so najtehtnejši, in sicer: vodenje ali poslo-vodni odbor, samoupravljanje, organizacijo, sestavo statuta, delav-sko kontrolo, sindikat, arbitražo.

Na večino odgovorov poskušamo odgovoriti globalno, v nadalje-vanju pa bomo obdelali posamezne pripombe. Na mnoge od njih je izredno težko napisati odgovor, ker zahtevajo izobraževalni pristop in pomenijo natančno razlaganje posameznih pojmov in institutov, kar zahteva ogromno prostora, še več pa časa. Krajši odgovori pa nosijo v sebi konciznost, ostroš, ki lahko ogrozi korektnost. Zato je bila skupina v skušnjavi, da ne odgovori. Kakorkoli že obračamo, je bil napor za to potreben in če je morebiti kaj izpuščenega, zamera ni prevelika.

Odločitvena skupina je skrbno proučila pripombe in zavzela naslednja stališča:

Med vsemi pripombami je največkrat omenjen poslovodni od-bor, njegova sestava in številčnost, položaj direktorjev sektorjev. Poudarek tej točki pravzaprav potiska javno razpravo na obrobje. Če se soočamo oz. spopadamo s povsem novim družbenoekonom-skim okvirom, katerega izrecno poudarja zahteva po učinkovitosti in uspešnosti, v nasprotju z dogovorno ekonomijo in pojmom aso-ciativnih razmerij, potem moramo vodenje in upravljanje temu pri-lagoditi zato, da bomo ta cilj lahko dosegli. Zagovarjan koncept glav-nega direktorja s pomočnikom in možnih direktorjev sektorjev ni nov. Uveljavljen je bil že pred uporabo ZZZ, torej v administrativno planskem obdobju, vendar že takrat v več področnih direktorji. Tak koncept smo v celoti prenesli tudi po sprejemu ZZZ, vendar je nešteto dokazov, ki kažejo na njegovo neučinkovitost. A ne zaradi domnevnega podvajanja, ampak zaradi plotov, ki so nastali in ki so onemogočili delovanje. Odgovornost pa je bila na podlagi zakona na poslovodnem odboru. Odločitvena skupina je po razpravi menila, da tak koncept ne zagotavlja vodenja z vidika podjetja. Z Zakonom o podjetjih je prav poslovodnim organom dana bistvena vloga, da predlagajo organizacijo podjetja (2. odst. 57. čl. ZP). Osnovno gibal-o vsake organizacije pa je vodenje. Zato je poleg vodenja podjetja po-trebno pokriti tudi tri osnovne funkcije: kadrovske, finančne in tr-žno. K temu gre še razvoj na tehnično tehnološkem področju. Seve-da pa to dolgoročno zahteva spremembo organiziranosti sektorjev, kar pa je podrejeno vprašanje. Zagotovo pa ne zahteva uniformne organiziranosti strokovnih služb, ampak asimetrično glede na nara-vo posamezne funkcije. Toda šele v doglednem razvojnem procesu. Dosedanje funkcioniranje na relaciji poslovodni odbor — direktorji sektorjev, predvsem pa narava podjetja, zahtevajo neposredno vo-denje po PO, kar narekuje preobrazbo sektorja v »štabno službo«. Na drugi strani pa vsebina in obseg zahtevata drugačno strukturo in organizacijo sektorjev, ki se ostanejo.

Ob tem nismo posebej poudarili tudi drugačnih organizacijskih pristopov, ki upoštevajo tri načela: načelo decentralizacije (posa-mezne naloge se opravljajo samo na izvajalskem nivoju in izvajalec nosi zanj odgovornost), načelo centralizacije&3 (dolgoročne odlo-čitve, odločitve v marketingu so na ravni podjetja), načelo kon-centracije (določeno znanje se organizira samo v eni organizacijski enoti, kjer nivo ni določen, možen je razpon od najnižjih organiza-cijskih enot do ravni podjetja).

V filozofiji podjetja je treba sprejeti maksimo, da je organizaci-ja »skupek ukrepov«, ne pa »statusno vprašanje«. V celoti je potreb-no zavrniti jugoslovansko organizacijsko šolo, ker je njena podlaga birokratsko pojmovanje gospodarstva. To pa je bistveno prispevalo k podkapitaliziranosti narodnega gospodarstva.

To so pogledi v zvezi z vodenjem in o katerih je odločitvena skupina že razpravljala 12. julija 1989.

Naslednje vprašanje, ki mu je dana velika publiciteta, je samo-upravljanje ali upravljanje. Slej ko prej ostane v veljavi načelo, da upravljanje pripada »lastnikom« in če so delavci lastniki družbene lastnine, potem o tem ni dvoma. Ob tem ne bi razpravljali o družbe-no lastniškem problemu v odnosu do ostalih lastniških kategorij. Zato samoupravljanje jemljemo kot civilizacijsko pridobitev in ne samo formalno, ampak kot možnost doseganja večje lojalnosti do podjetja, identifikacije s podjetjem, spodbujanja pozitivnih procesov ustvarjalnosti itd. O suspenzu ni moč govoriti, razen če gre za su-spenz tistih absurdov, ki jih je prineslo »druženo« delo. Nedvomno pa je res, da se od združenega dela poslavljamo.

Tretja generalna pripomba je vprašanje ugotavljanja rezultatov ETE. Osnutek prinaša samo osnovni koncept in ne celotne izpelja-ve. Temelji na dejstvu, da je naša proizvodnja predraga, predraga pa je zaradi previsokih stroškov. Zato je dan poudarek stroškom. Že je izdelana metoda direktnih stroškov, ki ni tujek v Železarni Jeseni-ce. Razpravljalci, ki so dali to pripombo, bi morali vedeti, da se na tem nivoju ne ugotavlja bilance uspeha. Ugotavljanje bilance je ob negotovi jugoslovanski zakonodaji eden velikih problemov v dejan-skem rezultatu našega gospodarstva.

Zahteva po razširitvi neposrednega odločanja (referendumi) je v nasprotju z Zakonom o podjetjih, katerega novela določa samo sprejem statuta s to obliko odločanja. Ta pripomba je tudi v naspro-tju s konceptom kolektivne pogodbe in njeno uveljavitvijo. Med drugim se to vprašanje ne bo urejalo v statutu ampak v splošnem aktu. Za splošne akte pa je pristojen delavski svet.

Nasploh precej pripomb nosi v sebi ostanke Zakona o združe-nem delu. Zahteva po popolni normiranosti vseh situacij je dokaza-no neuresničljiva in vodi v strahovite konflikte med legitimnostjo in legalnostjo. Zato je treba take zahteve v celoti zavreči.

V zvezi s poudarjanjem proizvodnje je: razvite zahodne družbe so problem industrijske proizvodnje že davno rešile. Torej problemi, ki se pri nas v proizvodnji porajajo sedaj, niso nerešljivi, ampak jih je potrebno odločno reševati. Šele ko dosežemo stanje brezhibne proizvodnje, so dani pogoji za prestop v naslednjo fazo. Za tako odlašanje pa ni razlogov. To bi pomenilo zaostajanje in zato je treba takoj poudariti druga področja ali ekonomske faktorje, ki so pogoj te proizvodnje, predvsem pa so pogoji, brez katerega ni raz-voja, to so kadri in finance, ob tem pa še obvladovanje trga blaga in storitev.

Po naši oceni je arbitražo povsem odvečen instrument, ker je ostanek ZZZ. Če gre za enovito podjetje, kjer je odgovornost popol-na (saj ne velja več »ultra vires teorija«), potem tudi znotraj podjetja ni pravnih subjektov. Znotraj podjetja se problemi rešujejo z vode-njem. Ostaja pa vprašanje, kdo so subjekti tržnega poslovanja (deli podjetja), kako izpeljati izvršbo po zakonu o izvršilnem postopku, če ni pravne subjektivitete. Če gre za samoupravne pravice, te pri-padajo delavcem, ne pa delom podjetja. Deli podjetja so organizacij-ske enote in so v podrejenem položaju. Po moji oceni gre za zakono-dajalcev spregled.

Da ne bi posebej zgubljali besed o delavski kontroli, je treba po-vedati, da originalno besedilo pozna samoupravno delavsko kontro-lo in da je potrebno to kot celotno novo poglavje vključiti v statut.

Med splošnimi pripombami je tudi taka, da bi morala biti pred uskladitvijo izdelana celotna nova makro shema organiziranosti podjetja. Pripomba je podobna vprašanju, kaj je prej »ali kura ali jajce«. Zavračamo ga s preprostim načelom, da se je najprej potreb-no dogovoriti o pravilih in šele nato igrati igro. Vsak drugačen pri-stop ne da rezultata, oziroma ga sploh ni mogoče ugotoviti. Po mo-jem mnenju gre za staro birokratsko miselnost, ki vsebinske bloka-de spreminja v formalne, ne da bi bila sposobna poiskati novih reši-tev. Stališče je mnogo bolj konservativno kot sam obstoj pravne norme, ki ureja pravila. V uvodni obrazložitvi, čeprav je bila skopa, je bilo povedano, da je eno izmed izhodišč sedanje stanje organizi-ranosti. To stanje sedaj daje pozitivne poslovne rezultate in zato ni nobene potrebe, da bi ga »na vrat na nos« spreminjali. V procesu pa bo verjetno prišlo do spremembe, zato je ta prihodnost ali vizija tudi postopkovno normirana. Žel el bi poudariti, da v Železarni že nekaj časa tečejo procesi, ki jih poskušamo usmerjati po tržnih načelih.

Mnogo pripomb je na odgovornost poslovodnih organov. Pri-pomba, da je odgovornost zamegljena, ne drži. Celoviti pogled na podjetje kaže, da je za poslovni rezultat odgovoren poslovodni or-gan. Poslovni rezultat je tudi edina realna oporna točka (objekti-vna) glede njegove razrešitve.

Z našo ureditvijo ni z ničemer kršena zakonska norma, gre sa-mo nekoliko dlje od zakonske ureditve. Pripomba je možno upošte-vati, vendar samo do okvirov določb 58. čl. Zakona o podjetjih. Ta-krat pa odpade obvezno določilo »mora«. Rešitev je po zakonu taka, da če delavci ne sprejmejo poročila, delavski svet pa ugotovi odgo-vornost za nedoseganje rezultatov, je poslovodni odbor razrešen. Zato naj bi to pripombo tudi sprejeli.

54. člen (prej 56. člen)

Predsednik poslovodnega odbora je odgovoren:

— za zakonitost,

— za izpolnjevanje z zakoni določenih obveznosti.

55. člen (prej 57. člen)

Predsednik, namestnik in podpredsedniki poslovodnega odbora so odgovorni za opravljanje svojih poslovnih nalog, prav tako pa so materialno odgovorni za škodo, ki je posledica krivdnega ravnanja, pa se mu dokaže velika malomarnost. Postopek ugotavljanja odgo-vornosti izpelje posebna komisija na podlagi pravil o civilni odgo-vornosti, odločitev pa sprejme delavski svet.

VIII. Obveščenost delavcev

56. člen (prej 58. člen)

Obveščenost delavcev je bistveni pogoj za odločanje, omogoča pa tudi nadzor nad delom nosilcev funkcij in pooblastil.

57. člen (prej 59. člen)

Poslovodni odbor in delavci s posebnimi pooblastili morajo de-lavce redno, resnično in popolno obveščati o celotnem poslovanju Železarne, njenem materialno-finančnem stanju, pridobivanju in delitvi dohodka, zlasti pa:

— z objavljanjem rezultatov ob periodičnih in zaključnem ra-čunu Železarne,

— z ocenjevanjem kazalcev posameznih ekonomsko tržnih enot

a) o dohodku ali dobičku delavca,

b) o dobičku v primerjavi s poprečno uporabljenimi sredstvi,

c) o akumulaciji v primerjavi s poprečno uporabljenimi sred-stvi,

č) o osebnem dohodku in sredstvih skupne porabe na delavca.

Vse to je treba objavljati ob sprejemanju periodičnih in zaklju-čnih računov in kadar poteka predhodna obravnava o pripravi in sklepanju planskih dokumentov.

Naštete podatke je treba objaviti na način in v rokih, določenih s pravilnikom o obveščanju.

IX. Samoupravni splošni akti

58. člen (prej 60. člen)

Samoupravni splošni akti železarne so:

1. Statut podjetja
2. Pravilnik o organizaciji podjetja
3. Pravilnik o delovnih razmerjih
4. Pravilnik o osebnih dohodkih in skupni porabi
5. Pravilnik o obveščanju
6. Pravilnik o inovacijah
7. Pravilnik o varovanju poslovne tajnosti
8. Poslovnik o delu organa samoupravljanja in drugih organov

(Doda se nov 59. člen.)

59. člen

Poleg samoupravnih splošnih aktov iz 58. člena tega statuta lahko delavski svet Železarne prejme sklep, da se posamezno po-dročje uredi v samoupravnem splošnem aktu.

60. člen (prej 61. člen)

Statut podjetja sprejmejo delavci z referendumom.

Pravilnike pod točko 3.4. in 6. sprejema delavski svet po pred-hodni obravnavi. Pravilnik pod točko 4. sprejema delavski svet po predhodni obravnavi v sindikatu.

61. člen (prej 62. člen)

Vsak samoupravni splošni akt se po tem, ko je bil sprejet na de-lavskem svetu Železarne, ali ko je bilo ugotovljeno, da je bil sprejet z referendumom, objavi na način, kot to določa akt ali v glasilu »Že-lezar«.

62. člen (prej 63. člen)

Samoupravni splošni akti začnejo veljati 8. dan po objavi.

Samoupravni splošni akt ali njegov del se lahko uveljavi za na-zaj, če temelji taka odločitev na zakonu, če to terja narava odnosov, če je bil sprejet z osebnim izjavljanjem delavcev, ki so s tem priza-deti, če ne posega v pravice tretjih in če se s tem ne zmanjšajo ali vzamejo že pridobljene pravice.

(Črta se 64. člen, numeracija se spremeni.)

X. Način sodelovanja organov Železar-ne s sindikatom

63. člen (prej 65. člen)

Sindikatu so zagotovljeni vsi podatki in informacije ter dejstva v zvezi z delom in poslovanjem in razvojem podjetja, ki vplivajo na materialni in socialni položaj članov sindikata.

64. člen (prej 66. člen)

Delavski svet, izvršilni organi in poslovodni odbor morajo pred sprejemom odločitev, ki bistveno vplivajo na ekonomski in socialni položaj članov sindikata, obravnavati mnenje in predloge sindikata in se o njih opredeliti.

65. člen (prej 67. člen)

Železarna zagotavlja sindikatu udeležbo na sejah njenih orga-nov in pravočasno dostavo gradiva.

(Doda se nov 66. člen, numeracija se spremeni.)

66. člen

Železarna zagotavlja sindikatu za njegovo dejavnost prostor-ske, materialne in druge pogoje za delo.

67. člen (prej 68. člen)

Sindikat ima pravico organizirati in voditi stavko v Železarni ali delu Železarne in pri tem uporabiti stavkovna pravila sindikata.

XI. Poslovna tajnost in tajnosti splošne ljudske obrambe

68. člen (prej 69. člen)

Namen varovanja poslovne tajnosti je, da se zaščitijo interesi Železarne kot celote, ekonomsko tržne enote, poslovnih strank in splošni interesi družbene skupnosti ter uresničujejo naloge ljudske obrambe in družbene samozaščite.

69. člen (prej 70. člen)

Samoupravni organi Železarne morajo pri poslovnih stikih ali samoupravnih opravilih, ko posredujejo podatke, ki so poslovna taj-nost, o tem opozoriti uporabnike podatkov.

70. člen (prej 71. člen)

Dokumente in podatke s področja poslovne tajnosti, njihovo sporočanje in objavlanje, obiske tujih in domačih oseb kot tudi va-rovanje zaupnih dokumentov, odgovornost in sankcije ureja pravil-nik o varovanju poslovne tajnosti v Železarni.

71. člen (prej 72. člen)

Poslovno tajnost so dolžni varovati vsi delavci, samoupravni or-gani, zlasti pa tisti delavci, ki opravljajo naloge s posebnimi poobla-stili. Dokumente je potrebno opremiti z opozorilom, da gre za poslo-vno tajnost.

Samoupravni organi izključijo javnost takrat, kadar razpravlja-jo in odločajo o dokumentih, ki so po zakonu, samoupravnih aktih in sklepih samoupravnih organov poslovna tajnost.

XII. Prehodne in končne določbe

72. člen (prej 73. člen)

Z dnem veljavnosti tega statuta prenehajo veljati:
— samoupravni sporazumi o združevanju delavcev v temeljne organizacije,
— statut temeljne organizacije in delovne skupnosti,
— samoupravni sporazum o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo,
— statut Železarne Jesenice.

73. člen (prej 74. člen)

Delegatom samoupravnih in izvršilnih organov se podaljša mandat do izvolitve novih po tem statutu.

74. člen (prej 75. člen)

Predsednik poslovodnega odbora, namestnik, podpredsedniki poslovodnega odbora in delavci s posebnimi pooblastili, ki jim še ni potekel mandat za dela in naloge, na katera so imenovani, lahko na-daljujejo z delom vse do izteka mandatne dobe v skladu s pristoj-nostmi in odgovornostmi, ki so določene s tem statutom in drugimi samoupravnimi splošnimi akti, oziroma do sprejema organizacij-skega akta.

75. člen (prej 76. člen)

Vsi ostali obstoječi samoupravni splošni akti oziroma njihova določila ostanejo v veljavi, če niso v nasprotju s tem statutom, do us-kladitve.

76. člen (prej 77. člen)

Železarna Jesenice je članica SOZD Slovenske železarne s sede-žem v Ljubljani, Moše Pijadejeva 10, do ustrezne organiziranosti te sestavljene organizacije v skladu z Zakonom o podjetjih.

77. člen (prej 78. člen)

Spremembe in dopolnitve tega statuta se sprejemajo z referen-dumom, razen v primerih, določenih s tem statutom, in v primerih formalnih uskladitev po sili zakona, ko se sprejemajo na delavskem svetu Železarne.

Milan Kambič in njegova raziskovalna naloga

(Nadaljevanje s 1. strani)

doziranje maziv čim bolj natančno in da so naprave zavarovane pred iztekanjem in onesnaževanjem okolja. Tako je Milan svoje delo zelo na kratko opisal in dodal: »Včasih so temu, kar delam jaz, rekli tehnolog za mazanje, ker pa imam višjo izobrazbo in nekoliko širše področje dela, se to delovno mesto sedaj imenuje inženir za tribologijo.«

Delo Milana Kambiča je razdeljeno na delo v Železarni Jesenice in na delo na raziskovalnem področju, s čimer se ukvarja dve leti in je pri Raziskovalni skupnosti Slovenije tudi registriran kot raziskovalec. Za njegovo raziskovalno nalogo o (recimo temu tako) ostružkih v olju je potrebno najprej dobro poznati sestavo strojnih elementov naprave, katerih obrabo hoče sledovati. Na podlagi analiz delcev v olju namreč lahko ugotovi, ali se strojni del obrablja ali ne. Primer: v vzorcu olja z nekega stroja so našli baker. Ker vejo, da so v tem stroju bakreni ležaji, to lahko pomeni, da gre za obrabo ležaja. Seveda pa to ni stoddostno zanesljivo, saj baker lahko pride v olja tudi iz okolja (onesnaženost vode ali zraka). Olje za mazanje je torej samo posrednik informacije, da je nekaj narobe; vse informacije o tem so v delcih, ki so v olju.

Namen analiziranja maziv je ugotoviti obrabo strojnih elementov tako zgodaj, da se lahko ukrepaš, preden pride do končne porušitve (okvare) ali zloma strojnega dela. Tako bi se lahko pravočasno izognili daljšim zastojem, saj bi bila zamenjava posameznih strojnih elementov (recimo ležaja ali zobnika) veliko lažja in cenejša kot pa popravo večje okvare (zariban ležaj ali polomljen zobnik).

S tem načinom kontrole lahko slediš stanje strojnih elementov in napravo potem vzdržuješ glede na stanje in ne tako, kot smo delali do sedaj, ko so bila popravila v določenih časovnih obdobjih. Velikokrat se

je namreč zgodilo, da je bilo popravilo glede na stanje naprave prepozno ali pa nepotrebno. Ker bo po novem sistemu stanje naprav bolj poznano, bo tudi načrtovanje remontov bolj natančno in organizirano. Ta način kontrole stanja naprav ima v primerjavi z drugimi metodami še eno veliko prednost — ni potrebno odpiranje ali demontaža stroja, saj lahko vzorec olja ali drugega maziva vzamemo tudi med normalnim obratovanjem.

Z analizo delcev v olju lahko določiš, kateri strojni deli se obrablajo, kakšno je trenutno stanje obrabe ter lociraš, kje so obrabe najbolj kritične. V naši železarni so za potrebe raziskovalne naloge izbrali tri sisteme mazanja in en hidravlični sistem za pregled vzorcev. Pri tem je zelo pomembno, kako in na katerem mestu jemljemo vzorce in v kakšnih časovnih intervalih ter da se jemanje vzorcev in analize opravljajo periodično. Analize opravljajo v kemičnem laboratoriju in v raziskovalnem oddelku na elektronskem mikroskopu.

Kateri podatki nas zanimajo? Parametri, ki so pomembni za oceno stanja strojnega dela, so: koncentracija delcev v olju, velikost teh delcev, porazdelitev delcev po velikosti in obliki ter njihova kemijska sestava. Ker z enim postopkom analize ne moreš dobiti vseh potrebnih parametrov, se je Milan odločil za kombinacijo elektromikroskopske in spektroskopske. S slednjo ugotavlja koncentracijo delcev in njihovo kemično sestavo, ostale parametre pa z elektronskim mikroskopom. Seveda pa je pred obema analizama treba ustrezno pripraviti vzorce olja.

Odvzemi vzorcev na določenih maznih mestih potekajo redno od januarja, vendar zaenkrat še ni konkretnih podatkov. Ker v kemijskem laboratoriju primanjkuje delavcev, v raziskovalnem oddelku pa so merilne naprave zelo obremenjene, se analize ne opravljajo dovolj redno. Na podlagi parih analiz pa ne moremo imeti zanesljivih podatkov. Za

natančen in zanesljiv sistem diagnoze obrabe strojnih elementov je namreč treba redno spremljati tudi spremembe parametrov, za kar je potrebno veliko analiz in primerjava njihovih rezultatov.

Pri tej raziskovalni nalogi je zelo pomembno tudi to, da lahko na podlagi analize obrabe posameznih delov stroja napovemo življenjsko dobo strojnih elementov. To je zelo uporabno za stroje, ki so za nas (zaradi njihove funkcije ali cene) najbolj pomembni. Ker pri odvzemu vzorcev merijo tudi temperature in vibracije naprav, lahko tudi na podlagi teh sprememb napovejo, kdaj se bo kakšen strojni element obrabil ali pokvaril.

Milan pravi, da bi bilo vse veliko lažje, če bi že imel bazo podatkov, kot so temperatura, vibracije, koncentracija in velikost delcev. Potem bi lahko postavili neko mejo oziroma okvire, v katerih je nek pojav še normalen. Na primer: velikost delcev v olju je lahko od tu do tu, če so večji ali manjši, pa je nekaj narobe. Žal teh osnovnih podatkov ni in je treba graditi vse od začetka. Tudi računalniška obdelava sedaj še ni možna, ker za raziskovane parametre še nimajo mej oziroma omenjenih okvirov. Sedaj so za analizo izbrali take sisteme, ki nimajo veliko maznih mest in strojnih elementov. Ko pa bo baza podatkov zgrajena in bo sistem diagnoze s spremljanjem delcev v oljih dodelan, se bo vpeljal tudi na bolj pomembnih agregatih.

In kaj lahko na podlagi dobljenih rezultatov naredimo? Možni ukrepi so predvsem dodatne meritve, vizualno pregledovanje »osumljenega« elementa in v končni fazi njegova zamenjava. Poleg tega je s sistemom zasledovanja obrab z analizo olja možno bolj natančno locirati, kje je možna okvara in kako jo je najbolje odstraniti. Ker s tem sistemom lahko napovedujemo tudi življenjsko dobo strojev in naprav, bo bolj načrtna in olajšana tudi oskrba z rezervnimi deli.

Milanu pri njegovem delu pomagajo strokovnjaki, ki imajo s področja tribologije več izkušenj. To sta predvsem njegov mentor prof. dr. Jože Vižentin s Fakultete za strojništvo v Ljubljani in dr. Vida Hudnik s Kemičnega inštituta Boris Kidrič v Ljubljani. Pri analizah vzorcev pa mu največ pomaga Erika Brčić iz kemičnega laboratorija naše železarne in Aleš Lagoja iz raziskovalnega oddelka.

Vsem skupaj želimo čim več uspeha!

Lilijana Kos

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 25. SEPTEMBRA DO 1. OKTOBRA

25. septembra, Ivanka ZUPANČIČ, TOZD Družbeni standard, Jesenice, C. revolucije 2b, ☎ 81-655.
26. septembra, Emil AŽMAN, Sektor inženiring, Žirovnica, Breg 129, ☎ 80-318.
27. septembra, Slavko AŽMAN, SRR, Bled, Rikljevca 11.
28. septembra, Božidar BARTEJ, poslovodni odbor, Žirovnica, Zabreznica 44 b, ☎ 80-726.
29. septembra, Janez BEGEŠ, Elektrode, Lesce, Na Trati 59, ☎ 74-766.
30. septembra, Janez BIČEK, TOZD Talilnice, Jesenice, Udarna 9, ☎ 83-193.
1. oktobra, Franc BRELIH, TOZD Tehnične dejavnosti, Jesenice, Kurirska 3, ☎ 81-612.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.
V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovodnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 25. 9.	Vlado Repe	Zdravko Smolej
Torek — 26. 9.	Sašo Dolžan	Milan Kambič
Sreda — 27. 9.	Franc Bernik	Mirko Zupan
Četrtek — 28. 9.	Franc Novak	Damjan Gasar
Petek — 29. 9.	Pavel Zupan	Bogomir Svetina
Sobota — 30. 9.	Ahmed Telalović	Igor Logar
Nedelja — 1. 10.	Anton Burja	Rado Legat

Služba obratne ambulante

Od 25. do 30. septembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: III. obratna ambulanta — dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30.
POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik.
V soboto, 30. septembra, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražisar in II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
POPOLDNE: III. zobna ambulanta — dr. stomat. Ljudmila Krivec — Gasar.
V soboto, 30. septembra, samo dopoldne: III. zobna ambulanta — dr. stomat. Ljudmila Krivec — Gasar.
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.
Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

30. septembra in 1. oktobra, Rifet JAŠAREVIČ, Kurirska 1a, ☎ doma 83-831, ☎ v službi 83-916.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure jutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Piknik na Pristavi

Osnovna organizacija sindikata Strojne delavnice obvešča vse bivše sodelavce — upokojene, da organizira v soboto, 23. septembra, piknik na Pristavi nad Jesenicami, s pričetkom ob 9. uri. Piknik bo ob vsakem vremenu.
Prijava sprejema do četrta, 21. septembra, tajnica IO, ☎ 35-33!

Piknik na Poljanah

Osnovna organizacija sindikata Valjarne bluming štekel obvešča vse sodelavce in bivše sodelavce — upokojene, da organizira v soboto, 23. septembra, piknik na Poljanah pri domu DPM s pričetkom ob 10. uri.
Ob slabem vremenu piknika ne bo.
Upokojeni naj se prijavijo na tel. 34—30 uo petka, 22. septembra.
IO sindikata VBS

Pregled sestankov SDS

Spremembe, ki so se v grobih obrisih nakazovale zadnjih nekaj let, dobivajo vse jasnejšo podobo. »Samoupravno opcijo«, po kateri naj bi delavec odločal o presežni vrednosti oziroma o pogojih in rezultatih svojega dela, dobesedno izpodriva »podjetniška opcija«, ki se v svoji najbolj konkretni podobi razkriva skozi oblikovanje novih statutih podjetij. Tu, pri statutih, se končuje vsaka zgodba o »političnih marketinških« in sleherno slepomiselnosti o »opcijah«: tu bo konkretno opredeljena vloga vsakomur, tako delodajalcu kot delojemalcu. Prišli smo do travmatične točke, na kateri se nas prepušča, če ne celo odkrito kaže, da je vsa preteklost nekaj silno zgrešenega in v kateri oseba razklanost postaja nekakšen normalen pojav. To je nevarno stanje — o tem obstaja že znan zgodovinski poduk — saj ni nič lažjega kot breme osebne presoje, odgovornosti in odločitve prenesti na tega ali onega »gospodarja«, ki obljublja, da te bo po najkrajši poti popeljal iz dosedanjih zmot in težav naravnost v svetlo prihodnost.

Zato bi ponovil za starim, dobrim, danes tolikokrat popljuvanim K. Marxom, da se bo »človeštvo najlažje zne bilo svojih grehov, če jih bo priznalo za to, kar so«. Saj navsezadnje celo strokovna kapaciteta, kot je znani sociolog Županov, priznava, ko odgovarja novinarju Danasa (Danasa, 5. 9. 1989) na vprašanje »In še vedno ste v partiji?«, da ga sedanjí družbeni trenutek obremenjuje s težko osebno stisko. Takole pravi: »Da. V mojem psihološkem polju — govorim z jezikom gestalt psihologije — obstajata dva vektorja oziroma silnici: z ene strani znanstveni habitus sociologa, z druge pa emocionalni skojevski naboj. Kot znanstvenik sem nagnjen, da družbena in politična dogajanja opazujem kot naravne procese, ki jih je treba racionalno razumeti in pojasniti, brez emocij — čemur bi Latinci rekli sine ira et studio; kot strokovnjaku pa se mi je težko pomiriti s tem, da je bil moj celoten življenjski angažma v revoluciji pravzaprav nekaj zelo zgrešenega (»promašaje«). Rezultanta teh dveh vektorjev je status quo — ostajanje v partiji.«

Razpravo o novem statutu Železarne Jesenice kot podjetja s tega zornega kota zato kaže gledati predvsem kot psihološki problem. Njegova razrešitev — se pravi sprejem na referendumu, pa bo po moji oceni bolj kot od racionalne presoje in razlag odvisen od uspešnega izvedenega »političnega marketinga« s strani vodstva železarne. Stare, že globoko zakoreninjene in k srcu prirasle vrednote, ki so nam kljub vsem napakam zagotavljale izjemen položaj v organizaciji in vrsto vsaj formalnih pravic, ne bo mogoče kar tako izkoreniniti z nekaj frazami o

profitu, znanju, disciplini, konkurenci in bolj pravičnem plačilu za pošteno opravljeno delo, še manj pa samo s pljuvanjem po tistem, kar smo se še včeraj učili spoštovati.

Se preden se vrnem k avgustovskim razpravam o statutu in zakonu o delovnih razmerjih, bi želel opozoriti še na neko obljubo, ki je bila s strani predsednika K OOS Železarne, Ede Kavčiča, dana delavcem železarne še v letu 1987. Prerekanja in sodni spor okrog znanega prevrednotenja iz leta 1988 so se letos končala z dokončno odločbo republiškega sodišča zdrženega dela. Železarna mora po odločbi v šestih mesecih od prejema odločbe sanirati stanje. Edo Kavčič pa je tedaj v članku Spretne postavljenu vprašanju na rob (Železar, 27. avgust 1987) obljubil naslednje: »Ustno je bil o tem obveščen tudi izvršni odbor, zato menim, da sindikat ni prav nič »zapečatil« zadeve, ampak se je korektno odločil, da počaka do končne rešitve, ki jo bo v celoti posredoval delavcem Železarne v Železariju.« Obljuba pa, kot smo se učili, dela dolgi!

Če bi sodili po zapisnikih, ki smo jih prejeli iz OBRATA HLADNA VALJARNA BELA, bi rekli, da je bil med večino delavcev v tem obratu dosežen konsenz za sprejem predlaganega osnutka statuta in predlaganega predloga zakona o delovnih razmerjih. Zapisnike smo prejeli od SDS vodstvo in odprema, lužilnica 1, 2 in 3, žarilnica 1, 2, 3 in 4, adjustaža 1, 2 in 3 ter valjarna 1, 2, 3 in 4. Pripombe pa so imele naslednje SDS:

SDS lužilnica 2 predlaga, da bi se tudi pravilnik o osebnih dohodkih sprejemal s referendumom.

SDS žarilnica 2 pripominja, da se v eni uri ne da »preštudirati ves osnutek statuta podjetja ŽJ in predlog zakona o delovnih razmerjih in zaradi tega ne more dati konkretnega odgovora«. Dodaja še, da ni dopustno, da se o tako pomembnih zadevah odloča v času, ko je največ delavcev na letnih dopustih.

SDS žarilnica 3: »Službe, ki sestavljajo statut, naj ga sestavijo tako, da omogoča napredek. Plačilo tistemu, ki dela dobro. Odgovornost mora sloneti na vsakem posamezniku: od direktorja do delavca v proizvodnji. Prepričati, da se posamezni birokrati skrivajo za raznimi komisijami. Da ni izrabljanja delavskega sveta. Tudi delavski svet bi moral odgovarjati za napadna odločanja. Ta osnutek je izredno pomanjkljiv.«

S temi pripombami se krog pripomb v obratu HVB na oba omenjena akta tudi zaključijo, zato si oglejmo še pripombe v zvezi z ožjo obratno problematiko.

SDS lužilnica 1 pod razno opozorja, da »ni nič novega glede prevrednotenja na CBL liniji in pripravi vložka«.

SDS žarilnica 1 na odgovorne v obratu naslavlja vprašanje, kdaj bodo organizirali transport laka za žarilnico s cestnimi vlačilci. Le-ti po njihovem prepričanju bistveno olajšajo delo pri transportiranju in zmanjšujejo možnost razlitja laka. Da je transport laka po železnici cenejši, se jim zdi le izgovor, ki sloni na trhljih nogah, kajti nekatere firme lak že dalj časa pre-

važajo s tovarnjaki. Odgovor naj bi prejeli do naslednjega sestanka.

SDS žarilnica 3 ugotavlja, da so sklepi prejšnjega sestanka, z izjemo izboljšanja stanja v garderobah in WC-jih, realizirani. Pod razno predlagajo nabavo čistilnega stroja in sesalca za prah za HVB (»s pometanjem se prah prenese le na drug kraj«). Predlagajo tudi nabavo ročnih potopnih črpalk lažje izdelave, kajti v kletih večkrat pride do okvare črpalk (da jim ne bo treba klicati gasilcev). Ne strinja se z novim načinom izplačevanja osebnega dohodka, saj morajo delavci v bankah čakati tudi po več ur, da pridejo do svojega denarja.

Na sestanku SDS žarilnica 4 je bilo pod razno postavljenih več vprašanj glede tehnološke in vzdrževalne problematike, obenem pa tudi že dani zadovoljivi odgovori.

Na sestanku SDS adjustaža 1 je bilo postavljeno vprašanje, kdaj bodo lahko dobili na vpogled primerjalno listo osebnih dohodkov po obratih v TOZD Ploščati program in kdaj se bo popravila streha na adjustaži. Opozarjajo, da že ob najmanjšem dežju teče po linijah in po materialu, tako da morajo postavljati v obratu zasline oose.

SDS adjustaža 3 vprašuje OOS Hladna valjarna Bela, zakaj ne podaja mnenja o delavcu, ki je v disciplinskem postopku. Vodja področnega vzdrževanja Petraša pa vprašujejo, koliko časa bodo morali še prositi za popravilo vrat pri »dresircu«, da bi vsaj malo uredili zračenje. Pravijo, da je delo na žerjavu zaradi plinov in vročine nevzdržno.

Na sestanku SDS valjarna 1 je vodja valjarne vse delavce opozoril na kvaliteto in tehnološko problematiko valjanja nerjavnih jekel in predložil ukrepe za izboljšanje stanja oziroma dela pri valjanju in dresiranju. Prvi valjavci so po mnenju delavcev, ki delajo na dresirnem ogrodju, v primerjavi s sestavljalcem nožev in adjustaži premalo vrednoteni, če kot kriterij vzamemo pogoje in zahtevnost dela 1. valjavca. Predlagajo, da OŠDČ preveri stanje in ugotovi, ali je zahteva 1. valjavcev upravičena. Valjavci, ki delajo na ZRM ogrodju, pa bi potrebovali nov voziček za prevoz delovnih valjev ZRM ogrodja (eden od obstoječih je namreč v zelo slabem stanju). Z novimi ukrepi za izboljšanje kvalitete površine so bile seznanjene tudi ostale SDS valjarne.

Dva delavca, člana SDS valjarna 3, vprašujeta, kaj je z njunima prošnjama za premostitev na drugo delovno mesto.

Na sestanku SDS valjarna 4 so valjavci postavili vprašanje, kdaj se bo namestil pogon, ki so ga vzdrževalci demontirali z vrat pri CTM in ga namestili na vrata pri CBL. V tej vročini (sestane je bil 23. 8.), pravijo, težko delajo, vrat pa ne morejo odpreti, da bi se vsaj malo hladilo.

Seja odbora za splošne zadeve

Tudi drugič sklicana seja odbora za splošne zadeve je bila komaj sklepčna. Tako je odbor na seji, ki je bila 14. septembra, obravnaval pregled izvajanja sklepov, več organizacijskih predpisov, pregled službenih potovanj doma in v tujini, ocene opravljenih službenih potovanj, pregled porabljenih sredstev za reprezentanco, vloge za finančno pomoč ter potrdil nove zneske povračila stroškov delavcem za opravljanje službene dolžnosti izven stalnega delovnega mesta.

Nekateri sklepi (organiziranost prevozov v Železarni, dopolnitev že sprejetih organizacijskih predpisov) se uredijo oziroma ažurirajo po sprejetju nove organiziranosti Železarnice.

Odbor je obravnaval in potrdil več organizacijskih predpisov. Navodilo za organizacijske ukrepe ob ekoloških nevarnostih in ob Železarni Jesenice velja od 14. septembra 1989 dalje, predpis za pregled pomožnih in silinskih sredstev dvigal v Železarni in navodilo za izdelavo in realizacijo predlogov za naložbe (osnovna sredstva) in investicijsko vzdrževanje veljata od 1. oktobra 1989 dalje. Organizacijski predpis za poslovanje z osnovnimi sredstvi se po potrebi uskladi z zakonom o licitaciji osnovnih sredstev. Predpis velja od 14. septembra, uporablja pa se že od 10. avgusta 1989 dalje. Z organizacijskim predpisom za poslovanje industrijske prodajalne je treba urediti tudi prodajo blaga, ki ni proizvod Železarnice, je pa za Železarno neuporaben. Ta predpis velja od 1. oktobra 1989 dalje.

Na pregled službenih potovanj doma in v tujini in na ocene opravljenih službenih potovanj odbor ni imel pripomb. Do naslednje seje pa naj strokovna služba pripravi pregled porabljenih sredstev za reprezentanco v primerjavi z obračunskim dinarjem.

Tri vloge za finančno pomoč je odbor ugodno rešil, eno vlogo pa je zavrnil.

Novi zneski za povračila stroškov delavcem za opravljanje službene dolžnosti izven stalnega delovnega mesta veljajo od 1. septembra dalje, in sicer: cela dnevna 205.700 din dan polovica 102.800 din dan

znižana 72.000 din dan nočnina v višini predloženega računa za vse hotele razen de-lux montažna dela do 7 dni 205.700 din dan ostali dnevi 143.900 din dan dodatek za ločeno življenje (40 % OD gosp., kamor je poslan) na področju SRS 1.577.700 din mesec drugod po SFRJ 1.028.300 din mesec terenski dodatek brez prevoza 61.700 din dan s prevozom 37.009 din dan kilometrina (20 % cene goriva) super 2.800 din/km navadno 2.7090 din/km nafta 2.300 din/km

CSI - DH

Zaključili so šolanje

Sodelavca Drago Knific iz SGSI in Marjan Čufer iz Žičarne sta diplomirala na I. st. VŠOD Kranj. Z diplomskim delom sta si tako pridobila višjo strokovno izobrazbo.

Sodelavec Matjaž Presterel pa je uspešno zaključil nadaljevalni program V. stopnje SUI. S tem si je pridobil naziv elektrotehnik elektronike.

Čestitamo!

Kandidacijska in volilna konferenca OK ZSMS Jesenice

Delegati Občinske konference ZSMS Jesenice so v četrtek, 14. septembra, izvedli kandidacijsko in volilno konferenco, na kateri so bili izvoljeni podpredsednik, sekretar ter delegati za 13. kongres ZSMS v Portorožu.

Tudi tokrat sklepčnost ni bila navdušujoča, vendar neke povprečna, kot je bila na vseh sejah Občinske konference, tam okrog 60 %. Po sprejemu Poslovnika kandidacijske konference so delegati z javnim glasovanjem uvrstili na volilno listo vse kandidate. Statutarna komisija OK ZSMS pa je pri volilnem poslovanju predlagala spremembo člena, ki opredeljuje potrebno večino za izvolitev, če je na listi več kandidatov. Spremembo je statutarna komisija predlagala v smislu popolne prilagoditve republiškimi volilnim aktom. Tako je kandidat za izvolitev moral dobiti najmanj 1/3 glasov vseh delegatov volilne konference in ne večino prisotnih. Dva delegata se s to predlagano spremembo nista strinjala, ker sta menila, da je nerealna in sta zagovarjala v aktu potrebno večino prisotnih. Po krajšem odmoru je volilna komisija razglasila rezultate tajnega glasovanja.

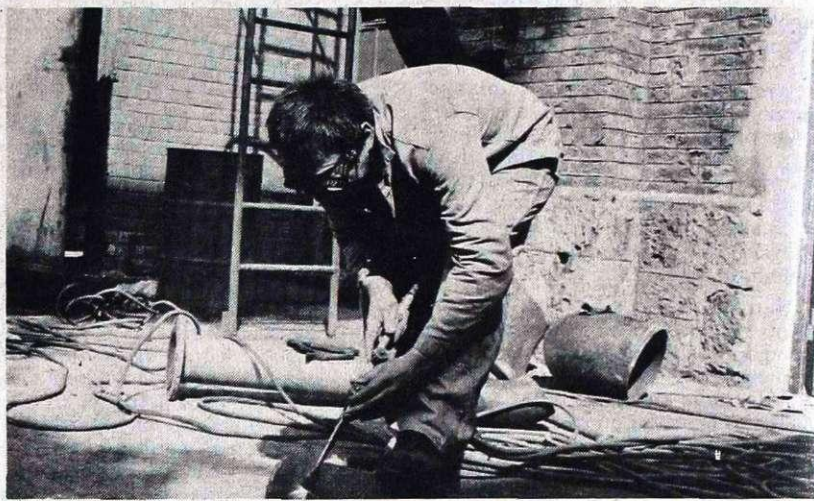
Za podpredsednika je potrebno število glasov dobil Herman Debelak, za sekretarja OK ZSMS Silvo Smolej, na 13. kongres ZSMS v Portorož pa poleg predsednika OK potujejo Herman Debelak, Dragutin Gvozdič in Leon Vidmar.

Tako so končno končani zapleti pri volitvah za vodilne funkcije v Občinski konferenci. Statutarna komisija za OK ZSMS je prav tako opravila svoje delo in dala še dodatne obrazložitve pred sprejemom posameznih aktov za izpeljavo konference v skladu z javno zahtevo po obrazložitvi v glasilo Železar.

Občinska konferenca je po volitvah sprejela še nekaj dodatnih sklepov:

imenovala je delovno skupino, ki bo predelala in pripravila stališča in razprave za 13. kongres v Portorožu; to skupino sestavljajo člani predsedstva OK, člani statutarne komisije, delegati na 13. kongresu ter nekaj delegatov s seje konference;

konferenca je odprla evidentiranje za predsednika občinske konference ter za člana predsedstva; postavila je javno zahtevo po ureditvi problema dijakov, ki se v šolo vozijo z avtobusi. Problem je nastal po prenehanju veljavnosti enotne vozovnice za vse prevoznike (Integral, Alpetour), saj vozovnica enega podjetja pri drugem ne velja, vozniki redi pa so, kot vemo, neenotni in tako morajo vozači pri drugem prevozniku vozovnico posebej plačati.

Varilec (foto: M. Kolenik)

Trgovina z jeklom

Racionalna proizvodnja in učinkovita prodaja

Sodobni razvoj proizvodnih zmogljivosti v železarnah je omogočil povečanje proizvodnje jekla v vseh tehnoloških fazah. Avtomatizacija in uvajanje računalniške kontrole v proizvodni proces sta, ob povečanju produktivnosti in valjarnosti, pripomogla k rasti obsega proizvodnje jekla. Železarne imajo v svojih proizvodnih programih glede na kvaliteto, obliko in dimenzije na desetine tisočev različnih valjavniških izdelkov. Proizvajalci so iz čisto ekonomskih razlogov prisiljeni uvajati kar najbolj optimalne programe valjanja, oziroma proizvodno strnjevati v čim večje serije, s kar največjo izkoriščenostjo procesne opreme, istočasno pa na tisoče potrošnikov posamično zahteva točno določene količine jeklenih izdelkov, določene kvalitete in oblike, v določenem času.

Različne razmere v proizvodnji glede na potrebe potrošnikov rešuje distribucijska mreža za jeklo, ki skuša uskladiti optimalno izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti z zahtevami potrošnikov. Pri tem mora upoštevati obojestranski interes, za racionalno proizvodnjo in za učinkovitost pri prodaji jekla v pogojih tržne ga načina proizvodnje in konkurence na velikem prostem trgu Zahodne Evrope.

Ker Jugoslavija uvaža ekonomski sistem s tržnim načinom gospodarjenja in v svobodno konkurenco, je prav, da na kratko povzamemo tuje izkušnje v organizaciji trgovine in distribucijskih kanalov za jeklarske izdelke na tržišču Zahodne Evrope.

Dva kanala prodaje

Železarne svoje finalne izdelke plasirajo na tržišče po dveh kanalih: neposredno, ko dobavljajo jeklo velikim in specifičnim potrošnikom (avtomobilski industrija, ladjedelništvo itd.),

posredno, ko proizvodna organizacija oskrbuje tržišče z jeklom preko distribucijske mreže veletrgovin in maloprodaje.

Proizvajalci plasirajo okoli 20 — 30 % svoje proizvodnje neposredno velikim industrijskim porabnikom. Ocenjujejo, da Železarne pošiljajo ostanek razpoložljivih količin jekla na tržišče preko trgovskih organizacij, ki nabavljajo jeklo na zalogo (okoli 30 %) in preko tranzitnih dostav lastne in kontrolirane prodajne mreže ali preko drugih trgovskih organizacij (40 — 50 %). Na ta način so v EGS v letu 1986 poslali na trg kar 122.178.000 ton raznih končnih izdelkov črne metalurgije.

Zaradi pomembnosti distribucijske mreže za jeklo v EGS obstaja, poleg nacionalnih organizacij, tudi Federacija združenih trgovcev z je-

klo, cevni in kovinami, FIA-NATM, s sedežem v Parizu.

Glede na obseg prometa se dejavnost organizacij za distribucijo jekla deli na promet na debelo in promet na drobno, glede na delitev dela pa imajo organizacije za distribucijo jekla naslednjo strukturo:

posredništvo, tranzit, skladišča, servis obdelave in dodelave.

Ob tem so lahko prometne organizacije tudi specializirane, kar je odvisno od predmeta poslovanja (palčasti profili, pločevina, cevi, specialna jekla...). Kanali za distribucijo jekla so postavljeni tako, da spremljajo poti blaga od proizvajalca do porabnika.

Odvisno od poti blaga in fakturiranja obstaja nekaj načinov distribucije jekla:

železarna direktno proda in fakturira blago potrošniku; potrošnik dobi blago po posredniku, železarna potem lahko fakturira posredniku, ta pa potrošniku, ali pa fakturira direktno potrošniku, ob odobritvi provizije posredniku;

železarna tranzitno dostavlja blago potrošniku, fakturira pa direktno potrošniku ali pa organizaciji, ki je sklenila pogodbo, ta pa potem potrošniku;

železarna odpremi blago v skladišče prometne organizacije in ji ga fakturira. Prodajalec potem pri prodaji fakturira blago kupcu;

železarna pošlje blago v prometno organizacijo, ki se ukvarja z dodelavo in ga fakturira. Ta pa dodelano jeklo dostavlja kupcu in jim ga fakturira.

Distribucija jekla poteka neodvisno od železarn samo, ko poteka preko skladišč trgovin in preko centrov za dodelavo prometnih organizacij, ko gre za dodatno obdelano jeklo. V vseh ostalih oblikah trgovine z jeklom je vpliv železarn prevladujoč.

Prevladujoč je celo v tranzitni trgovini, ko poteka prodaja na račun in riziko posrednika v prometu.

Ce jekla ne prodajajo železarne neposredno, potem ga prodajajo velike prometne organizacije za eno ali več železarn hkrati. Morajo pa biti pooblaščen s strani ustreznih institucij EGS, v skladu s pravili za promet z jeklom. Največkrat so te prometne organizacije odvisne od kakšne železarne in prioriteto opravljajo posle, ki so v njenem interesu. Ta prodajno organizacijo tudi kontrolira.

Posrednik, agent ali komisijska trgovina imajo pomembno vlogo v tranzitnem poslovanju, prodajajo pa v imenu in na račun železarne, ki jo zastopajo. Po pravilu komisionar nosi komercialni riziko v komisijski prodaji blaga. Ta oblika prometa z jeklom poteka tako, da se vsi trije partnerji v prometu dogovorijo, da železarna dostavi blago v tranzitu naravnost končnemu porabniku, ob fakturiranju trgovcu, ki pa potem blago fakturira porabniku.

Glavna naloga in osnovna aktivnost prometnih organizacij mora biti prodaja jekla iz skladišč. Aktivnost skladišč je še posebej pomembna pri oskrbovanju številnih potrošnikov, ki zahtevajo manjše količine jekla. Prometne organizacije odkupujejo jeklo in kompletirajo zaloge, potem pa prodajajo kupcem naravnost iz skladišč. Obstajajo tudi pogoji, ko gre za velike količine istega jeklene proizvoda, da prometna organizacija namesto v skladišče, to blago tranzitno dostavi naravnost kupcu.

Servisi za dodelavo jekla v okviru prometnih organizacij imajo pomembno vlogo pri prilagajanju blaga potrebam trga. To delo opravljajo, ker so železarne manj zainteresirane za posebne zahteve malih potrošnikov, ki zahtevajo točno določeno vrsto blaga za svoje potrebe. Tako denimo, široke toplo ali hladno valjane trake razrezujejo na ožje in podobno, s čimer dopolnjujejo asortiment izdelkov železarn.

Vse te oblike distribucije jekla so zastopane tudi pri zunanji trgovini, in sicer v obeh smereh, ko gre za oskrbovanje tujega trga (izvoz) in ko so dobavitelji tuji proizvajalci (uvoz). Značilno pri tem je, da se izvoz opravlja preko prodajnih organizacij, oziroma preko izključnih zastopnikov železarn, nasprotno pa se z uvozom ukvarja veliko prometnih organizacij, specializiranih za zunanjetrgovinsko poslovanje. Porabniki so za uvoz jekla zainteresirani zaradi nižjih uvoznih cen. Da onemogočijo konkurenco iz uvoza, se prodajne organizacije železarn vse bolj združujejo s prometnimi organizacijami. Posebna zvrst zunanjetrgovinske aktivnosti so posli reeksporta, ko po-

srednik iz ene države kupuje blago v drugi državi, prodaja pa v tretji. Po pravilu je posrednik pri reeksportnih poslih prometna organizacija.

Različna udeležba trgovine

S pomočjo analize tržnih raziskav in statističnih podatkov EGS in IISI je ugotovljeno, da je leta 1976 poslano na tržišče Zahodne Evrope 106,7 mio ton jekla, pri čemer je udeležba nacionalnih železarn 67,9 % mio ton ali 63,6 %, ostalih 38,8 mio ton ali 36,4 % pa je realiziranih v okviru medsebojnih izmenjav znotraj EGS (29,0 mio ton) in z drugimi državami, predvsem z Japonsko.

Z analizo dobav jekla je ugotovljeno, da je obseg le-teh po posameznih državah različen. Največjo udeležbo pri direktnih dobavah so imele železarne v Veliki Britaniji in Italiji (65 — 70 %), železarne v drugih državah pa so direktno odpremile 20 — 33 % od skupne proizvodnje za domače tržišče. Ti podatki potrjujejo neenako udeležbo prometnih organizacij v posameznih državah znotraj EGS pri prevzemu jekla, čeprav je tudi ta opazna in znaša od 20 — 70 % dobav razpoložljivih količin jekla za domača tržišča.

Raziskave, izvedene v okviru EGS, so pokazale, da obstaja na tem tržišču okoli 400 servisov za dodelavo, ki so skupaj predelali okoli 2,5 mio ton hladno valjanih trakov v nove dimenzije, ki jih je tržišče potrebovalo. Koluti toplo valjanih trakov so razrezovali v 350 servisih in so jih v novih dimenzijah izročili trgu okoli 4 mio ton. Te servisne organizacije so tako dodatno oskrbele tržišče s 6,5 mio ton jekla ali 6,1 % od skupne porabe valjanega jekla v teh državah.

Istočasno ocenjujejo, da ima Zahodna Evropa več kot 12.850 skladišč z jeklom, iz katerih odpremi najmanj po 1000 ton, povprečno pa 8.500 ton jekla letno. Ugotovljeno je tudi, da dve tretjini zalog v skladiščih v ZR Nemčiji popolnijo z jeklom iz lastnih železarn.

Tranzitne dostave so po obsegu pomembne v vseh državah EGS, glede na odstotek udeležbe v prometu z jeklom pa se med seboj razlikujejo. V ZRN je udeležba tranzita pri prometu z jeklom štirideset odstotna, v ostalih državah pa je veliko manjša. Ocenjujejo, da je skupni tranzitni promet v Zahodni Evropi znašal 18,1 mio ton ali okoli 17 % celotne porabe.

Na osnovi podatkov o preskrbi tržišča z jeklom s posredovanjem, v obsegu 51,3 mio ton (44,8 mio ton skladišča + tranzit in 6,5 mio ton centri za dodelavo), je ugotovljeno, da so železarne v istem času odpremile direktno potrošnikom skupaj

Konferenca je razpravljala še o problemu, ki se pojavlja med mladimi. To je organizacija družabnega življenja na šolah. Kljub usmeritvam novega osnutka statuta ZSMS bo morala mladinska organizacija v prihodnje vendar skrbeti tudi za družabno življenje mladih vsaj v tolikšni meri kot dosedaj (o teh in drugih spremembah bomo pisali v eni izmed naslednjih števil glasila), saj se mladi prav po svoji potrebi po družbenem življenju, kar pa je seveda odvisno od vodstva šole. Zato je konferenca sprejela sklep oziroma zahtevo, naj vodstva posameznih šol več pozornosti posvetijo medsebojnemu druženju, komuniciranju ljudi ter zabavi. Upamo lahko, da bodo šole to upoštevale.

MP

55,4 mio ton jekla ali 51,9 % obsega celotne oskrbe z nacionalnim jeklom.

Osnovna funkcija prometnih organizacij je usklajevanje aktivnosti železarn z ene strani in številnih potrošnikov-porabnikov z druge strani. Njihov cilj je povečanje uspešnosti poslovanja železarn in porabnikov jekla. Distribucijska mreža usklajuje razlike med proizvajalci in porabniki jekla glede na čas in prostor pri uresničevanju porabe. To opravlja z aktivnostmi na področju transporta, z zalogami in s kreditiranjem kupcev.

Pomembnost prometnih organizacij je tudi v tem, da omogočajo porabnikom iz različnih območij enake pogoje pri oskrbi z jeklom. Trgovske organizacije tako pripeljejo železarne do praga potrošnikov ne glede na medsebojno oddaljenost. Kakšen pomen ima ta prometna funkcija trgovin, je razvidno iz podatka, da se v EGS dnevno odpremi iz skladišč po 140.000 ton jekla. Z racionalizacijo prevoza jekla pa prometne organizacije prispevajo tudi k uspešnemu poslovanju potrošnikov.

Z zalogami v skladiščih prometne organizacije odpravljajo tudi časovna in prostorska nesoglasja med proizvajalci in potrošniki jekla. Kakšen je prispevek skladišč pri poslovanju na tržišču z jeklom, lahko ugotovimo iz podatka, da imajo samo velike trgovske hiše v svojih skladiščih 9,4 mio ton jekla v vrednosti 2,7 milijard dolarjev in da razpolagajo z okoli 34 mio m² manipulativnega skladiščnega prostora.

Poleg učinkovitejšega transporta in razpoložljivih zalog jekla v skladiščih pa prometne organizacije prispevajo k poslovanju potrošnikov tudi z lastnim ustaljenim kreditiranjem nakupov jekla. V praksi te organizacije pri prodaji dovoljujejo odložitve plačila za 45 dni od datuma odpreme blaga iz skladišča. Ocenjujejo, da prometne organizacije na ta način dodatno kreditirajo potrošnike jekla s preko eno milijardo dolarjev letno.

Razširitev asortimenta ponudbe

Skozi izmenjavo izkušenj o plasiranju jekla in informacij o gibanjih na tržišču, prometne organizacije ustvarjajo pogoje za povečanje zaupanja in partnerje na trgu z jeklom in izboljšujejo finančno sposobnost distributerjev jekla. Na tržišču Zahodne Evrope prihaja od izraza predvsem pripravljenost prometnih organizacij, da ponudijo nov asortiment blaga, ki ga izdelujejo v svojih centrih za dodelavo in obdelavo jekla.

Nadaljevanje

Koliko časa bomo še tako delali?

Nemalo problemov glede neplačnikov stanarin je v Samoupravni stanovanjski skupnosti Jesenice povzročalo hudo kri tako v organih skupščine kot v strokovni službi. Neprestani očitki pravni službi DO Dominvest, da z zapoznelo izterjavo oziroma neizterjavo krši določila 65. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu, so bili tudi utemeljeni.

65. člen Zakona o stanovanjskem gospodarstvu namreč določa:

»Če imetnik stanovanjske pravice ne plačuje stanarine redno, lahko stanovanjska skupnost na zahtevo skupnosti stanovalcev izda odločbo, s katero ugotovi višino zneska, ki ga je dolžan plačati, ter mu naloži, da v roku 15 dni plača zaostalo stanarino. Če imetnik stanovanjske pravice v tem roku ne plača stanarine, ali zoper odločbo ne ugovarja, postane odločba izvršilni naslov v smislu predpisov o izvršilnem postopku.

Če imetnik stanovanjske pravice tri mesece zapored ali tri mesece v zadnjih dveh letih ne plača stanarine, lahko zahteva skupnost stanovalcev od stanodajalca, da mu odpove stanovanjsko razmerje po predpisih o stanovanjskih razmerjih. Če mu stanodajalec v 30 dneh po prejemu te zahteve ne odpove stanovanjskega razmerja po predpisih o stanovanjskem razmerju, je sam dolžan kriti zaostalo stanarino.

V Komentarju k temu členu Zakona o stanovanjskem gospodarstvu pa preberemo, da se v primeru ugovora na odločbo prične postopek pred sodiščem, ki izda izvršbo.

Rezultat pospešene akcije izterjave stanarin, ki je bila rokavno naložena pravni službi DO Dominvest, pa je naslednji:

Stanje 31.12.1988
do leta 1986
dolžnikov 100
znesek dolga brez obresti 1.975.980 din

Stanje 16.8.1989
do leta 1986
dolžnikov 7 (1)
odpisano 1 (122.780)
plačano 92
neplačan dolg brez obresti 358.450 din

(1) za vseh 7 dolžnikov je izvršba pravnomočna in izdani nalogi za rubež, dolžniki pa so:

1. Franc in Vlasta Grubar, Bl. Dobrava 126
2. Cvetka Sajevec, Prešernova 41
3. Miha Robič, Kidričeva 19
4. Azis Skenderović, Titova 45
5. Đurda Jug, Titova 1/a
6. Angela Jošt, C. revolucije 16
7. Nevenka Pintarič, Titova 94

leto 1987 (stanje 31.12.1988)
dolžnikov 205
znesek dolga brez obresti 11.125.470 din

leto 1987 (stanje 16.8.1989)
dolžnikov 147
izdane odločbe 358 (2)
od tega plačano do 16.8.89 164
izdano faktur 21
delno plačano po odločbah 26

(2) Podatek »358 odločb«, ki ga je posredovala pravna služba DO Dominvest, se ne ujema z inventurnim stanjem. To za leto 1987 izkazuje od 248 dolžnikov v letu 1987 dejansko le 205, ker jih 43 nstopa kot dolžniki že v prejšnjih letih. Če upoštevamo, da je bilo za leto 1987 izdanih 358 odločb, potem so se morale odločbe ponavljati (npr. 100 do leta 1986, 248 pa leto 1987), kar pa je tudi v razkoraku z inventurnim stanjem. Zato Samoupravna stanovanjska skupnost meni, da podatki še vedno niso točni!

leto 1988 (stanje 31.12.1988)
dolžnikov 642
znesek dolga brez obresti 88.326.380 din

leto 1988 (stanje 16.8.89)
dolžnikov 317
izdanih odločb 852 (3)
od tega plačano dso 16.8.1989 441 (3)
izdano faktur 8
delno plačano 86

(3) Tudi ta podatek pravne službe DO Dominvest se ne ujema z inventurnim stanjem. To za leto 1988 prikazuje od 852 dolžnikov dejansko le 642, ker jih 168 nstopa v letu 1987, 42 pa v prejšnjih letih. Če bi bile leta 1988 izdane vse odločbe za nazaj, bi jih moralo biti skupaj 847, če pa prištejemo še dejanske dolžnike iz prejšnjih let, pa to pomeni dejanskih 909 dolžnikov, izdanih pa je bilo 1.210 odločb (1987 in 1988).

Predsedstvo Samoupravne stanovanjske skupnosti je na sejah 11. in 18. septembra 1989 obravnavalo problematiko izterjave stanarin in podatke iz poročila pravne službe DO Dominvest in ugotovilo, da je kljub nerazumljivim podatkom o številu vloženih odločb, izvršb itd. ob koncu leta 1988 bilo brez stanarine 6 % vseh družbenih stanovanj, ob stanju 16.8.1989 pa je še vedno 464 dolžnikov za leta 1986-1988 (5.482 stanovanj) ali 8,4 % stanovanj brez stanarine.

Zato je predsedstvo predlagalo, da Odbor za planiranje, splošne in finančne zadeve sprejme sklep, da se DO

Dominvest ob devetmesečnem obačnu zmanjša plačilo stroškov za upravljanje za 8,4 %.

Prav tako je bila pravna služba DO Dominvest z dopisom št. 10/1-5/134 dne 19.6.1989 zadolžena, da vloži pri Temelnjem sodišču, enoti Jesenice, predlog za izvršbe na dohodke osmih (8) OZD, ki so v preteklosti podpisale garancijske izjave, da bodo v roku 5-8 let skladu solidarnosti vrnila stanovanja iz naslova »mlade družine«.

Zaradi številnih odgovorov OZD na Temelnjem sodišču je strokovna služba preverila vlozene predloge za izvršbe.

Ugotovljeno je bilo, da pravna služba DO Dominvest ni upoštevala predloga strokovne službe in da so bili vlozeni predlogi za izvršbe pri vseh OZD, ne glede na izreke odločb Sodišča združene dela oz. dejansko stanje. Tako je morala strokovna služba na Temelnjem sodišču od 20 vloženih predlogov za izvršbo umakniti 11 izvršb, in sicer so bile 3 naslovljene na napačno OZD, 7 predlogov za izvršitev odločb naslovljenih na OZD, ki so stanovanja že vrnile, 1 izvršba je bila umaknjena po lastni presoji strokovne službe.

V nalogu za izvršbe s strani strokovne službe Samoupravne stanovanjske skupnosti so bile navedene naslednje OZD:

1. Merkur Kranj za 1 stanovanjsko enoto
2. ŽG TTG Ljubljana za 1 stanovanjsko enoto
3. Kompas — TOZD Hoteli Kranjska Gora za 1 stanovanjsko enoto
4. Penzion Taverna Pino za 1 stanovanjsko enoto
5. SGP Gradis za 1 stanovanjsko enoto
6. Integral MPP za 1 stanovanjsko enoto
7. SGP Gradbinec za 2 stanovanjski enoti
8. Vatrostalna za 2 stanovanjski enoti

Pravna služba je pri vlaganju predlogov za izvršbe »spregledala« npr. Penzion Taverna Pino, Kompas — TOZD Hoteli Kranjska Gora in Merkur Kranj. Tak odnos do izvrševanja sklepov organov skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti Jesenice in neodgovorno opravljanje dela pravne službe povzroča materialno in moralno škodo Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice in kaže na skrajno malomaren pristop do dela in nezaupanje do strokovne službe v javnosti, v končni fazi pa tudi odstop funkcionarjev.

In vse to v času, ko sta pravni red in disciplinirano delo vsak dan bolj nujna.

Strokovna delavka:
Anja Bregant

Pojav microsporije na območju občine Jesenice

V zadnjem času se je na območju občine ponovno pojavila microsporija. To je kožno obolenje, ki se pojavlja na lasišču in neporaščnem delu kože — lokalno ali generalizirano po celem telesu.

Povzročitelj obolenja spada v skupino gljivic Dermatofitov. Te gljivice prenašajo samo oboleli ljudje ali živali (psi, mačke).

Zdravljenje boleznih poteka z antimikotičnimi sredstvi, ki pa so škodljiva za kri in jetra. Ker za to boleznijo obolevajo največ otroci, ki imajo tudi več stikov s psi in mačkami, ima zdravljenje lahko še hujše posledice.

Že v letu 1988 je na območju občine Jesenice od Mojstrane do Žirovnice obbolelo 69 oseb. V letu 1989 je obbolelo 38 oseb, področje obolenosti pa se je razširilo od Belce do Vrbe. V glavnem obolevajo otroci v vaseh od Žirovnice do Vrbe.

Ker dogovorjeni protiepidemijski ukrepi v letu 1988 očitno ne zadostujejo, bo v času od 25. septembra do 7. oktobra izvedena obsežnejša akcija odstranjevanja potepuških psov in mačk. O poteku akcije bodo občani posebej obveščeni preko radia Jesenice.

Sekretariat za občno upravo
in splošne zadeve

Naše perspektive?

Ob vseh lepih besedah, izrečenih ob prebiranju polletnih rezultatov gospodarjenja v jeseniški občini ne gre prezreti podatkov o možnostih za zaposlovanje. To je in bo še nekaj časa ostal, ob vsem našem globokem nerazumevanju vrednosti kadrov za uspešen razvoj, resen problem občine Jesenice.

Hudo je, če se vedno več pogovarjamo in razmišljamo le o zmanjševanju, ukinjanju, bežanju z Jesenic, premalo pa o hotenju, ustvarjanju novega, nečesa takega, kar daje upanje. V jeseniški občini se je bolj kot drugod na Gorenjskem zmanjšala zaposlenost tako v gospodarstvu kot negospodarstvu. V prvem polletju letos pa se je v primerjavi z enakim obdobjem lani brezposelnost v občini povečala relativno za 39 % (lani 295 iskalcev zaposlitve, letos junija 410, kar pa je bilo manj kot decembra 1988, ko jih je bilo 429).

Stopnja brezposelnosti v občini Jesenice znaša 2,90, to je razmerje brezposelnih in zaposlenih. Gorenjska stopnja je 2,26, slovenska 3,10, v radovljski občini 2,83, trziški 2,50, kranjski 2,31 in škofjeloški 0,98 (podatek velja za junij 1989). Med 410 iskalci zaposlitve ob koncu junija letos jih je bilo brez pokli-

ca dobrih 43 %, takih s 1., 2. in 3. stopnjo pa 66,4 %.

Vsekakor je to področje, ki mu velja posvetiti vso pozornost, saj je obdobje polne zaposlenosti, ob dejstvu, da nočemo priznati podzaposlenost že zaposlenih, mimo.

Počasi se bo kljub velikim težavam oblikoval trg delovne sile, kjer bo, vsaj upamo, nekaj veljalo tudi znanje, pripravljenost delati drugače, v drugačnem delovnem času, se izobraževati, poskušati novo, prevzeti tveganje za to.

Toda to je morda še edina priložnost, da začnemo spreminjati prakso, druge morda ne bomo več deležni. Enakost v delitvi lahko pelje samo v povprečništvo revščine enakih, nikakor pa ne v ustvarjanje, razlikovanje, razvijanje sposobnosti slehernega. Te so različne, vendar, zakaj jih ne izkoristimo?

R.

Jeseniški utrinki

Čudovito septembrsko jutro. Na ovinku na poti v dolino nas zaustavi dve srni. Splasil ju je helikopter, ki je letel proti Kranjski Gori. Sedimo v avtu in ju gledamo, čudovito rjavi, vitki se hitro odpravita v gozd, stran od ljudi. Tam spodaj v dolini pa je ljudi veliko. In pogled se ustavi najprej na belini na nasprotni strani. Tam je smetišče. Staro je bilo premajhno, vedno več nas je in tudi za to je potrebno poskrbeti.

Ko se zapeljemo po cesti naprej, se odpre pogled; tja do Kranja seže ob lepih dnevih. In najprej je opaziti nekoliko osamljene rdeče rjave dimnike naše železarne. Po barvi spominjajo na srne. Otožno samevajo in tiščijo v zrak, kot da se zavedajo, da so opravili veliko delo. In tudi mi se moramo zavesti, da se samo od tradicije, od preteklosti slave in velikih dejanj ne da živeti. Živeli in preživeli bomo, če bomo pogled uprli v jutri, ki zahteva tudi drugačen odnos do dela, znanja. In če bomo iz tradicije črpali tisto najboljše, tudi zavest, da smo bili in smo torej še lahko

sposobni marsikaj storiti, premakniti, ustvariti. Le hoteti moramo!

Murova, najstarejši predel Jesenic, ki kar kliče po zaščiti. Jesenice ravno niso kakšen urbanistični dosežek, prej zmazek, zatorej vsaj ta del mesta zaščitimo. In, ali ste vedeli, da je bila na Murovi 18 pred 500 leti prva jeseniška nedeljska šola?

Kdor je v nedeljo zvečer gledal TV, se je lahko poučil o gradnji karavanškega predora, o vseh težavah pri tem težkem posegu v naravo. Ne le v gori, tudi pod Hrušico dela tečejo naprej. In ko je v soboto nekdo s konjem oral njivo ob cesti pod Hrušico, so malo naprej delavci Gradisa nadaljevali z deli pri gradnji platoja. Veliko dela bo še potrebnega, da bo do 1. junija 1991, ko naj bi promet stekel skozi predor, vse rarejeno. Veliko pa bo odvisno tudi od razpoložanja v občini, pripravljenosti, kako ta velik projekt čimbolj gospodarno izkoristiti. Časa nam že zmanjkuje!

Parkiranje ob spominskem obeležju NOB pri Kosovi graščini

To obeležje so odkrili 4. julija 1985 ob krajevnem prazniku in ga posvetili enajstim padlim borcem NOV z območja današnje KS Mirka Roglja. Med padlimi so štirje prvoborci, večina pa so bili železarji. Izvedba obeležja je izjemna, uresničili pa so ga takratni funkcionarji krajevnih skupnosti, družno z Zdrženjem soferjev in avtomekanikov Jesenice. Obeležje je redno in lepo vzdrževano, krasijo ga različne rože in zelenje. Glede na lokacijo obeležja pa je na očeh širše javnosti.

Na podlagi delovnega naloga, menda Cestno komunalne skupnosti Jesenice, so delavci jeseniškega Kovinarja, v letošnji zgodnji pomladi neposredno ob obeležju označili dovoljeno parkiranje za tri osebna vozila. To so s pridom izkoristili vozniki, ki so imeli opravke zlasti v bližnji sisovski hiši.

Zaradi takega posega v izročilo in pieteto tega spominskega obeležja je razumljivo, da so se ogorčeno odzvali njegovi ustvarjalci in skrbniki, izostali pa niso niti člani predsedstva OO ZZB NOV Jesenice in tudi krajan. Ustreznega in takojšnjega odziva s strani povzročitelja tega ogorčenja ni bilo. Šele po nekaj mesecih se je označeno parkiranje zbrisalo, ostala pa je še ena rumena črta in kaže, da marsikoga še zavede, da pred tem

spominskim obeležjem parkira svoje vozilo.

Pred leti smo imeli jeseniškega župana. Njegov delovni dan se je začel že ob peti uri zjutraj. Ni veliko sedel v svojem županskem fotelju, pogosto si ga lahko srečal, kot se temu reče, na terenu. Zato se je pogosto odzival na primere kršitve veljavnih občinskih odlokov in sklepov. No, danes temu pravimo že kar v refrenu — časi se spreminjajo, župan pa je drugi.

Ni mi znano, ali je bil uveden

ustrezen postopek proti nalogodajalcu označitve parkirišča pri obravnavanem obeležju. Upam, da ni ovire, da na tem prostoru v izogib nadaljnje skrutitve tega spominskega obeležja ne bi namestili ustrezen prometni znak. V zvezi s tem, bi pričakoval tudi večjo aktivnost občinskega komunalnega redarja.

Navsezadnje bi se tudi lastniki osebnih avtomobilov lahko izkazali z nekaj več kulture in osveščenosti, ko gre za odnos do spominskega obeležja NOB, po domače ob Svedrarjevi hiši v sosesčini Kosove graščine.

Upam, da bo to moje pisanje nekaj zaleгло. Prav bi bilo, če bi odrazilo se v ustreznem ravnanju in razumevanju pri tistih, katerim je namenjeno.

Viktor Brun

Rast drobnoprodajnih cen in sredstev SIS družbenih dejavnosti v občini

V osmih mesecih letos so se drobnoprodajne cene v Sloveniji povečale v primerjavi s povprečjem 1988 za

429,2 %, v primerjavi z osmimi meseci lani pa za 620,6 %.

V avgustu letos so bile drobnoprodajne cene v Sloveniji za 28 % večje kot julija, v Jugoslaviji pa za 28,3 %.

V tem istem času so bili prihodki SIS družbenih dejavnosti (to so sredstva iz prispevne stopnje) v primerjavi s povprečjem 1988 za 402,7 % večji, v primerjavi z osmimi meseci lani pa za 584,8 %.

Skupaj tako v osmih mesecih še vedno (kljub povečanju stopenj v avgustu) zaostajajo za rastjo drobnoprodajnih cen, še bolj pa za gibanji bruto osebnih dohodkov. Ocena za rast BOD v gospodarstvu občine v 8 mesecih 1989 v primerjavi s povprečjem 1988 je namreč 532,5 %.

1-8 1989
1988 Indeks

sredstva SIS družbenih dejavnosti	502,7
drobnoprodajne cene	529,2
ocena rasti mase BOD v gospod. občine	632,5.

Razpis Pantzove nagrade

Delavski svet Železarne Jesenice, v skladu s 6. členom pravilnika za podelitev Pantzove nagrade na 21. seji, 31. julija, razpisuje natečaj za podelitev Pantzove nagrade v letu 1989.

Pravico sodelovanja na tem natečaju imajo vsi delavci Železarne, pa tudi druge osebe izven Železarne, ki s svojim delom na področju metalurške in drugih tehničnih dejavnosti, ki so vezane zlasti na tehnologijo in tehniko, bistveno vplivajo na rast delovne organizacije kot celote in s tem prispevajo k uveljavljanju Železarne Jesenice doma in v tujini.

Rok prijave je tri mesece (to je do 17. novembra 1989). Prijave na razpis je treba nasloviti na oddelek za gospodarjenje, plan in inovacije v Sektorju za gospodarjenje, študije in informatiko Železarne Jesenice.

Prijavi mora biti priložena dokumentacija, na osnovi katere bo posebna komisija izbrala nagrajenca.

Višina nagrade je po sklepu delavskega sveta Železarne pet povprečnih mesečnih neto osebnih dohodkov na zaposlenega iz zadnjih treh mesecev pred podelitvijo nagrade. Poleg nagrade prejme nagrajenec še plaketo in diplomu.

Vse informacije v zvezi s prijavo lahko zainteresenti dobijo na oddelku za gospodarjenje, plan in inovacije.

Panorama Železarne (foto: Irena Kučina)

Različni stili jazza na koncertu seksteta Domna Jeraša

Preteklo soboto, 16. septembra, se je v gledališki dvorani na Jesenicah prvič s samostojnim celovečernim koncertom predstavil instrumentalni sekstet Domna Jeraša z dvajsetimi skladbami različnih komponistov in stilov jazza, ki jih je za sekstet aranžiral umetniški vodja Domen Jeraša.

Že uvodna skladba Duka Ellingtona, pomembnega predstavnika swing jazzovskega stila, zlasti tridesetih let, je napovedovala, da so koncert zasnovali na skladbah iz različnih stilov jazza, ki so nastajali od njegovega nastanka ob prelomu stoletja dalje, ali so bile komponirane pod močnim vplivom jazza. Značilno za tovrstno glasbo je, da oblikovanje tona nosi osebni pečat posameznega glasbenika in da je glede na različne stile bolj ali manj prisotno kolektivno ali solistično improviziranje.

Vse to je bilo prisotno na sobotnem koncertu. Poleg dobro uigrane harmo-

nije, ki so jo bogatili znižani in zmanjšani intervali, ter ustreznega ritma in nepopustljivega napetega napredovanja, sta navduševala tudi način in obseg kolektivnega in solističnega improviziranja, pri čemer so se solistično izkazali vsi člani seksteta, ki odlično obvladajo svoja glasbila. Vsi člani seksteta igrajo v dveh ali celo treh ljubiteljskih ansamblih, umetniški vodja Domen Jeraša pa je poleg tega tudi redni član orkestra Slovenske filharmonije.

V sekstetu so nastopali: Lojze in Domen Jeraša — pozavna, Mitja Jeraša — tenor saksofon, Franci Rožič — alt

in sopran saksofon ter klarinet, Franci Bizjak — bobni in Primož Kerštajn — klavir. Program je povezovala dolgoletna napovedovalka radia Triglav Jesenice Jelena Jeraša. To je bil tudi poslovični koncert Primoža Kerštajna, ki je te dni odšel na služenje vojaškega roka.

Sekstet Domna Jeraša je vsekakor pomembna in kvalitetna glasbena pridobitev za Jesenice, saj imamo tako s Pihalnim orkestrom jeseniških železarjev in njegovim plesnim orkestrom sedaj tri kakovostne glasbene ansamble, seveda poleg nekaterih manjših glasbenih skupin, ki bogatijo glasbeni utrip na Jesenicah, v občini in širšem prostoru z različnimi glasbenimi žanri. Sekstetu Domna Jeraša želimo le, da bi uspešno nadaljeval začrtano pot.

V centru (foto: M. Kolenik)

Jesenske serenade

V četrtek, 21. septembra, ob 20. uri se bodo v Kosovi graščini na Jesenicah nadaljevale in zaključile jesenske serenade.

V večeru francoske glasbe se bo predstavila Mojca Zlobko. Kljub njenim mladim letom in študentskemu statusu jo že upravičeno prštejemo med naše (najmlajše) koncertante. Solistično ali v komornih skupinah povsod doživlja navdušene sprejem.

Tokrat se bo predstavila z izborom francoske glasbe, ki se z njenim instrumentom harfo še posebno lepo ujema.

Prepričani smo, da bo tudi ta drugi koncert prav tako uspešen kot prvi in vas nanj prav vpljudno vabimo.

Srečanje športnikov jeseniške občine bo 2. oktobra

Že vrsto let je prisotna želja, da bi se vsaj enkrat letno tudi izven športnih igrišč srečali športniki iz občine Jesenice.

Te zahtevne naloge so se lotili pri Zvezi telesnokulturnih organizacij Jesenice. Tako pripravljajo v ponedeljek, 2. oktobra, ob 18. uri v dvorani Tone Čufar na Jesenicah Srečanje športnikov iz jeseniške občine.

Za to priložnost bogat program pripravlja Zveza kulturnih organizacij, ki je z veseljem sprejela pobudo športnikov za sodelovanje.

Takšno srečanje naj bi postalo tradicionalno. Pri ZTKO Jesenice bodo izkoristili to priložnost in podelili zlate, srebrne in bronaste značke ter plakete in posebna priznanja ZTKO Jesenice, katera se letos podeljujejo prvič, in sicer na podlagi razpisa oziroma predlogov osnovnih organizacij, ki so predlagale posamezne dobitnike na podlagi tekmovalnih dosežkov v sezoni 1988/89. Tako bo ob tej priložnosti podeljeno 16 bronastih značk posameznikom in 4 ekipam; 8 srebrnih značk posameznikom in 3 ekipam; 16 zlatih značk posameznikom in 1 ekipi. Priznanja bo prejelo 11 posameznikov in dve ekipi, posebna priznanja pa trije udeleženci zadnjih olimpijskih iger ter sedem udeležencev svetovnih prvenstev.

Ker je do prireditve še nekaj časa, pri ZTKO Jesenice opozarjajo posamezne klube in društva, da lahko v pisarni ZTKO Jesenice preverijo, ali so bili upoštevani vsi njihovi predlogi. Komisija za kadre in nagrajevanje pri ZTKO je upoštevala vse tiste predloge, ki so ustrezali pravilniku o podeljevanju značk ZTKO Jesenice.

V ponedeljek, 2. oktobra, se nam torej obeta pravi športnokulturni praznik, zato je prav, da spregovorimo nekaj besed tudi o organizatorju Zvezi telesnokulturnih organizacij Jesenice, ki se je v zadnjih nekaj letih lepo uveljavila v občini in tudi v širšem slovenskem prostoru. ZTKO Slovenije kot osrednja športna zveza v Sloveniji, ki ima v svojem okrilju večino republiških strokovnih zvez, je v zadnjem času prav skozi delo jeseniške ZTKO vzpostavila stalno sodelovanje s športnimi organizacijami v jeseniški občini.

Člani ZTKO Jesenice so s podpisanim sporazumom o združevanju klubi in društva od Rateč do Žirovnice. Trenutno je v zvezo včlanjenih 34 osnovnih organizacij, in sicer pet športnih društev, tri občinske zveze, šest planinskih društev, pet društev Partizan, osem šolskih športnih društev, šahovsko društvo, trije samostojni klubi, društvo invalidov, ribiška družina in Zveza društev upokojencev jeseniške občine. Skratka, ZTKO Jesenice je skupščina, izvršilni organ pa predsedstvo ZTKO. V okviru predsedstva delujejo komisije za vrhunski šport, šport mladih, rekreacijo, tekmovalni šport ter komisije, ki so potrebne za samo delovanje zveze.

Zveza si prizadeva, da bi bila do svojih osnovnih organizacij resnično korektna, oziroma da bi odigrala vlogo, ki jo kot strokovna zveza ima.

Po drugi strani pa si pri zvezi prizadevajo za napredek športa, množične rekreacije, vzgojo kadrov. Posebej so

zadovoljni s sodelovanjem z jeseniškimi vrstci, kajti prav najmlajši so porok za športno prihodnost. Dejavnost ZTKO Jesenice je torej pestra in raznolika. Pri delu se pojavljajo številni problemi od pomanjkanja denarja, slabih objektov, do slabe organiziranosti strokovnih služb, pomanjkanja strokovnega kadra v občini in podobnih problemov. Še posebej po zadnji na vrat na nos izpeljani spremembi (ukinitvi delovne skupnosti brez predhodne priprave na novo organiziranost) je jasno, da nekaterim posameznikom dobro delujoča Zveza za telesno kulturo Jesenice ni všeč; k sreči so to le posamezniki, ki žele obdržati stare pozicije.

To v tem trenutku niti ni pomembno, saj si pri ZTKO Jesenice prizadevajo, da bi se naprej širili šport in telesno kulturo, sodelovali z vsemi, ki delajo na tem pomembnem področju. V teh težkih časih bi radi za družbene dejavnosti ohranili vsaj raven, doseženo skozi vsa ta leta in da bi svojim osnovnim organizacijam nudili čim več strokovne pomoči, pa tudi moralne, saj je bolj za preživetje telesne kulture težak.

Na koncu vabimo vse prijatelje športa, športnike, rekreativce, da se nam pridružijo na srečanju 2. oktobra v gledališču Tone Čufar na Jesenicah.

Že zanimiv podatek: v naši občini se ukvarjamo kar s 27 športnimi panogami; nekatere med njimi imajo bogato tradicijo, druge pa se še razvijajo, kot na primer baseball, varpa, lokostrelstvo in podobne panoge.

Poletna glasbena srečanja 89

22. septembra: Milko Bizjak, orgle
Koncert bo ob 20. uri v župni cerkvi na Breznici.

Glasbena mladina Slovenije
Pot kulturne dediščine Žirovnica

Pretekli teden

Morda kaže tudi na teh naših straneh iz tedna v teden malo pokukati v dogajanja na širši jeseniški sceni, katere pomemben del smo. Dva dogodka, četudi morda nista najpomembnejša, velja omeniti. Eden je, da so jeseniški mladinci in mladinke končno dobili popolno vodstvo, od predsednika, preko podpredsednika do sekretarja. Drugi pa, da jeseniški politiki še niso čisto zaspali pri pripravi na volitve prihodnjega leta. Resda je najdlje partija, ki je prva začela s pripravi na svoje volitve (prva bo imela tudi kongres); za drugačne volitve pa so se, kot smo neuradno izvedeli, ogreli tudi drugi. Tako bomo imeli različne liste z različnimi kandidati. Le še te je treba najti in to take, ki se bodo pripravljene spustiti v boj z drugimi, s programi, javnimi nastopi. Morda bo le odklenalo starim kuhinjam, določanju kandidatov glede na preteklo poslušnost in rotacijam? O alternativni na Jesenicah resda ni slišati, toda, mar to pomeni, da je ni?

Prihodnji teden

Slovenska ustava: 27. septembra bo zasedala republiška skupščina in na dnevnem redu so tudi dopolnila k slovenski ustavi. Vik in krik po vsej deželi, tudi pri tistih, ki doslej o tem niso kaj dosti razmišljali. Nekaj nezaslišanega so ta dopolnila za tiste, ki želijo delati po starem, misliti na en način, delati po enem vzorcu.

Pa ta dopolnila niso nič drugega kot izraz temeljnih človekovih zahtev po pravici do urejanja lastnih razmer in odnosov glede na sposobnosti, pripravljenost in znanje.

Zatorej, ker so to osnovne zahteve razvoja in prihodnosti, tudi za štiri jeseniške delegate, ki bodo prihodnji teden v republiški skupščini glasovali o teh dopolnilih, ne more biti nobenega dvoma. Ta dopolnila so priložnost in izziv za to, da uresničujemo našo temeljno pravico — delati in ustvarjati ter od tega tudi živeti, ne životariti!

Ta teden

Do konca leta se bomo tudi temeljito reorganizirali, na vseh mogočih ravneh. Temeljne in delovne organizacije v podjetju, nekatere SIS (pa ne vseh, da ne bo preveč veselja), bomo ukinili, strokovne službe razdelili in jih spravili v naročje državne uprave, le-to pa tudi temeljito reorganizirali. Na novo se bomo pripravljali na volitve; pa še na kaj smo pozabili. V teh resnih časih nam torej le ni vse odveč in nekaj že-

Šolska kosila in naš delovni čas

V novem šolskem letu, ko je prišlo do novosti pri organizaciji pouka v jeseniški občini, so se marsikateri starši odločili, da njihov otrok v šoli ne bo kosil. Klasični odgovor — je predrago. Vsekakor kosilo ni zastoj, kot smo marsikdaj oglašali, da bi v šoli moralo biti, toda 20 tisočakov, kolikor stane kosilo, je zelo malo v primerjavi s tem, kaj tako kosilo pomeni v dnevni prehrani otroka ali v primerjavi s tem, kaj mu starši namesto tega nudijo.

Ni veliko takih, ki imajo doma mame ali koga drugega, ki poskrbi za lačno mladež, ko pride iz šole domov in jo čaka kosilo. Veliko več je takih otrok, ki morajo na kosilo kar nekaj časa počakati, vmes pa so seveda lačni in jedo: sendviče, čips, pijejo coca-cola itd.

Neprimerna in draga prehrana za odrasčajočo mladino.

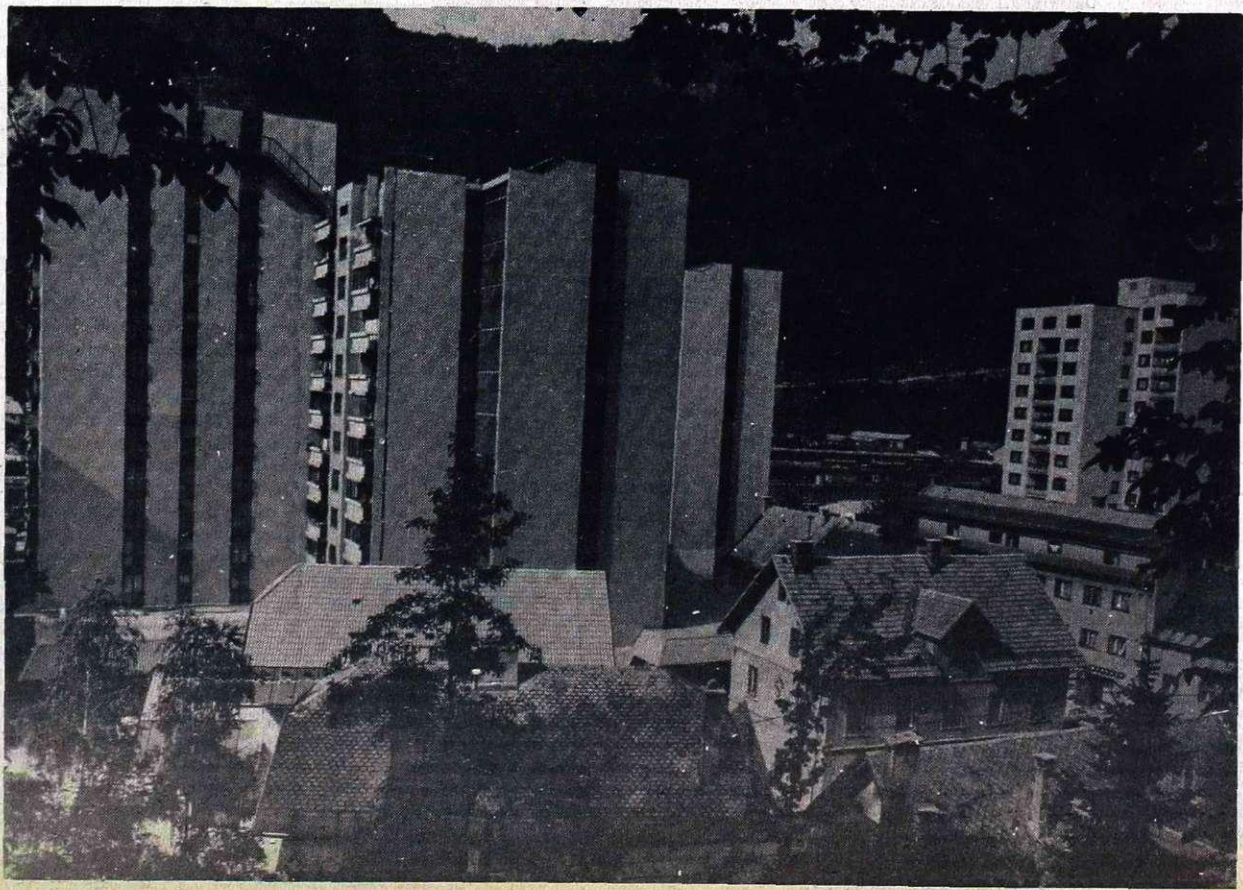
In v tem, ko štedimo pri svojih otrocih (nič kaj skopi pa nismo, ko gre za naše male razvade — kajenje, pivo), kažemo tudi svoj odnos do svoje prihodnosti. Le-to ustvarjamo tako s svoj-

jim odnosom do dela kot tudi z odnosom do izobraževanja, pogojev šolanja otrok.

In ne nazadnje še tale misel v premislek: ko se bomo tudi v jeseniški občini začeli približevati evropskemu delovnemu času, bo tudi skrb za otroke in njihovo prehrano postala še kako aktualna. Samo, da ne bomo dotlej naredili preveč škode, ki se kaže tudi v tem: zjutraj od doma brez zajtrka, potem morda malica, pa sendvič, kosilo pozno ali pa sploh ne. In tako naprej, do kdaj? Vmes pa utrujeni, nervozni, jezikavi, težavni!

R.

Dopisujte

Na podlagi 3. člena sklepa o podeljevanju Čufarjevih plaket in diplom Odbor za družbenoekonomske in samoupravne odnose pri Kulturni skupnosti Jesenice

Razpisuje Čufarjeve plakete in diplome za leto 1989

Čufarjeve plakete se podeljuje organizacijam in posameznikom za:

- posebne dosežke pri ustvarjalnem in poustvarjalnem delu na področju kulturne dejavnosti,
- kvalitetne kulturne dosežke v občinskem in širšem prostoru,
- dosežke strokovnega in znanstvenega dela.

Čufarjeve diplome se podeljujejo organizacijam in posameznikom za:

- aktivnost in uspehe na področju organizacije kulturnih dejavnosti,
- uspehe, ki pospešujejo kulturno dejavnost na področju propagande in publicitete.

Predloge za podelitev lahko dajo občani, kulturne in druge organizacije ter društva.

Pisne predloge z obrazložitvijo je treba predložiti strokovni službi Kulturne skupnosti Jesenice, Titova 65, do 30. septembra.

38. člen (prej 42. člen)

Predsednika, namestnika in podpredsednika poslovnodnega odbora imenuje delavski svet Železarn po javnem razpisu, ki ga opravi razpisna komisija, za mandatno dobo 4 let. Po preteku mandatne dobe so lahko ponovno imenovani za opravljanje omenjene funkcije.

Sestavo razpisne komisije, način dela ter rok za predlaganje kandidatov določi delavski svet v skladu z zakonom in statutom. Razpisna komisija šteje 5 članov.

39. člen (prej 43. člen)

Za predsednika, namestnika predsednika in podpredsednike poslovnodnega odbora so lahko imenovane osebe, ki razen z zakonom predpisanih izpolnjujejo še naslednje pogoje:

— da imajo visokošolsko izobrazbo in 5 let dela v gospodarstvu.

Posebni pogoji za imenovanje so določeni v posebnem organizacijskem aktu.

(Črta se 44. člen, spremeni se numeracija.)

40. člen (prej 45. člen)

Poslovodni odbor je pristojen in odgovoren zlasti za:

— vodenje in uspešnost poslovanja Železarn,

— organizacijo in informatiko,

— planiranje in usklajevanje razvoja in strategije Železarn,

— sprejemanje poslovnih odločitev za uresničevanje sprejetih načrtov, pogodb, sporazumov,

— naloge s področja splošne ljudske obrambe in družbene samožaščite,

— zakonitost pri poslovanju Železarn,

— proizvodni proces,

— realizacijo kakovosti,

— izvedbo projektov na področju raziskav, investicij ter osvajanja novih izdelkov,

— usmerjanje tržnih aktivnosti Železarn,

— zagotavljanje likvidnosti Železarn,

— kadrovska politiko in motiviranje,

— pravočasno izvrševanje odločitev in sklepov delavskega sveta in odločitev delavcev, sprejetih z osebnim izjavljanjem.

Poslovodni odbor opravlja tudi druge naloge, ki jih določi zakon ali samoupravni splošni akti Železarn.

41. člen (prej 46. člen)

Predsednik poslovnodnega odbora opravlja naslednje naloge in dolžnosti:

— zastopa in predstavlja Železarno v okviru danih pooblastil,

— vodi poslovanje Železarn,

— skrbi za zakonitost dela Železarn,

— načrtuje in usklajuje razvoj in strategijo Železarn,

— zagotavlja organizacijsko in akcijsko enotnost Železarn in njeno uravnoteženo in usklajeno delovanje,

— vodi delo kolegija Železarn Jesenice in poslovnodnega kolegija.

(Doda se nov 42. člen.)

42. člen

Podpredsedniki so odgovorni za področje, ki ga tudi vodijo, pa tudi za posebne naloge, projekte, ki jih določi predsednik poslovnodnega odbora ali delavski svet.

43. člen (prej 47. člen)

Kadar delavci ne sprejmejo zaključnega računa in poročila o rezultatih poslovanja zaradi bistvenega odstopanja od sprejetih ciljev in delavski svet ugotovi odgovornost predsednika poslovnodnega odbora, poslovnodnega odbora v celoti, namestnika ali posameznega podpredsednika, jih razreši pred potekom mandata.

Delavski svet mora v primeru iz prejšnjega odstavka imenovati komisijo, v katero lahko vključi tudi zunanje strokovne sodelavce ali strokovne institucije, ki v roku 30 dni izdelajo strokovno analizo.

Delavski svet mora o odgovornosti predsednika poslovnodnega odbora, poslovnodnega odbora v celoti ali posameznega podpredsednika odločiti v 15 dneh po prejemu strokovne ocene.

V primeru ugotovljene krivde poslovnodnega odbora, predsednika poslovnodnega odbora, namestnika ali podpredsednika poslovnodnega odbora, delavski svet s tajnim glasovanjem odloča o zaupnici.

V primeru izglasovane nezaupnice je poslovodni odbor, predsednik poslovnodnega odbora, namestnik ali podpredsednik poslovnodnega odbora razrešen.

44. člen (prej 48. člen)

Predsednik, namestnik in podpredsedniki poslovnodnega odbora so razrešeni pred pretekom časa, za katerega so bili imenovani, v primerih, ki jih določa zakon in kadar huje kršijo delovne obveznosti, za kar se izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja. Če ni dosežen sporazum v roku za razrešitev, je predsednik poslovnodnega odbora, namestnik poslovnodnega odbora ali podpredsedniki razrešeni v roku 6 mesecev, šteto od dneva zahteve za razrešitev.

Delavci s posebnimi pooblastili

45. člen (prej 49. člen)

Delavci, ki skladno s splošnim organizacijskim aktom Železarn opravljajo vodilne in vodstvene naloge, so:

1. direktorji, odgovorni za organiziranje in vodenje poslovnega (gospodarskega) procesa posameznih ekonomsko tržnih enot,

2. direktorji ali drugi delavci, odgovorni za organizacijo in vodenje sektorjev in služb, upoštevajo poslovni proces ali poslovne funkcije.

46. člen (prej 50. člen)

Direktorje oz. druge delavce iz prejšnjega člena imenuje na predlog predsednika poslovnodnega odbora na osnovi javnega razpisa delavski svet.

Način izvedbe javnega razpisa, postopek predlaganja, pogoji, ki jih morajo izpolnjevati, in doba, za katero so imenovani in razlogi za razrešitev se določajo s pravilnikom o delovnih razmerjih ali s posebnim sklepom delavskega sveta.

(Dodata se nova 47. in 48. člen.)

Samoupravna delavska kontrola

47. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole je poseben organ delavcev, preko katerega delavci Železarn uresničujejo kontrolo in nadzor.

Odbor samoupravne delavske kontrole samostojno deluje na vseh področjih upravljanja in poslovanja, zlasti pa nadzira:

1. izvajanje:

— statuta in drugih samoupravnih aktov,

— sklepov delavcev, samoupravnih organov in poslovnodnega odbora.

2. Odgovorno in smotrno izkoriščanje ter razpolaganje z družbenimi sredstvi.

3. Uveljavljanje samoupravnih pravic in obveznosti delavcev.

Odbor opravlja tudi druge zadeve, določene s pravilnikom o organiziranju in delu samoupravne delavske kontrole.

Koordinacijski organi Železarn

48. člen

Koordinacijska organa Železarn sta kolegij Železarn in poslovodni kolegij.

Sestava in pristojnost kolegijev se določita z organizacijskim aktom.

Odgovornost članov organov upravljanja in drugih organov

1. Odgovornost delegatov delavskega sveta Železarn: *(Črta se druga alineja drugega odstavka 49. člena.)*

49. člen (prej 51. člen)

Delegati v delavskem svetu so za svoje delo odgovorni delavcem, ki so jih izvolili.

Delavci lahko odpokličejo svojega delegata iz delavskega sveta ali vse delegate ekonomske tržne enote, kadar:

— sprejme odločitve, ki pomenijo oškodovanje interesov Železarn Jesenice,

— če ne sporoča delavskemu svetu Železarn predlogov, mnenj, smernic in pobud, ki so jih sprejeli delavci v ekonomsko tržnih enotah ali na zborih delavcev,

— če ne poroča delavcem o svojem delu, ali pa jih z napačnim informiranjem spravlja v zmoto,

— kadar trikrat zaporedoma neopravičeno izostane s seje ali manjka na tretjini sej letno,

— če sprejme odločitve, ki ne temeljijo na določbah zakona in drugih predpisov, tega statuta ali drugega samoupravnega akta,

— če je bil izrečen ukrep zaradi huje kršitve delovne obveznosti,

— če s svojim obnašanjem izgubi zaupanje delavcev.

2. Odgovornost članov izvršilnih organov:

50. člen (prej 52. člen)

Člani izvršilnih organov in izvršilni organ kot celota so odgovorni:

— za izvrševanje sklepov delavskega sveta,

— za redno, pravočasno in popolno obveščanje delavskega sveta in delavcev o izvrševanju sklepov in o problemih, ki se pojavljajo,

— za škodo, ki je nastala z izvršitvijo sklepa, sprejetega na njihov predlog,

— če so pri predlogu prikrili dejstvo ali dali neresnična dejstva delavskemu svetu ali svetu ekonomske tržne enote.

51. člen (prej 53. člen)

Če delavski svet Železarn pri obravnavanju dela izvršilnega organa neugodno oceni njegovo delo ali delo posameznega člana, lahko delavski svet razreši izvršilni organ kot celoto ali njihove posamezne člane.

3. Odgovornost poslovnodnega odbora:

52. člen (prej 54. člen)

Poslovodni odbor Železarn odgovarja za svoje delo delavskemu svetu Železarn.

53. člen (prej 55. člen)

Poslovodni odbor je odgovoren v mejah svojih pravic in odgovornosti za:

— vestno opravljanje svojih funkcij,

— poslovne rezultate,

— organizacijo in vodenje Železarn.

Pripomba je tudi v zvezi z imenovanjem PO oz. predsednika (čl.42). Ta problem je mnogo širše narave in je rešen kompromisno. Tega kompromisa nismo določili v Železarni ampak zakonodajalec. Pri tem se skromna pripomba, da se PO ne voli, pač pa imenuje, vsekakor sprejme. Kompromis je med avtonomijo imenovanja PO ali direktorja in njegovim mandatarstvom. Oboje ima svoje dobre in slabe lastnosti. Nesporna je avtonomnost imenovanja PO ali direktorja znotraj podjetja in s tem ločitev politike od gospodarstva. Znotraj podjetja pa je potreben odnos med funkcijo upravljanja in vodenja. Ta funkcija je v nadzoru oz. odgovornosti za izbiro poslovnodnega organa. Ta pa je dana upravljalcem. Zato po vsem svetu menagerje imenujejo. Ostale funkcije pa so v pooblastilnem razmerju, kjer jih izbira in predlaga poslovodni organ, imenuje pa delavski svet. Upošteva se pripomba v tistem delu, kjer se beseda voli zamenja z imenuje.

Čeprav je sindikatu ugodeno ali zagotovljeno v vseh treh bistvenih elementih, pa je širina njegovih pripomb diskutabilna. V čem je

problem? V statut podjetja ni mogoče pisati pravil sindikata. Enakopravnost mora sindikat doseči za pogajalsko mizo, ne pa kot zapisano statusno pravico. Ta zahteva je v celoti antitržno naravnana, podobno kot zahteva po soglasju, kadar odloča o pravicah delavcev in njihovem materialnem položaju. Sindikat ni upravljalški mehanizem znotraj podjetja, ampak je organizacija delavcev. Na upravljalški mehanizem ima vpliv na podlagi določbe zakona (člen 49), kjer je delavski svet dolžan obravnavati predloge sindikata v zvezi z uresničevanjem samoupravnih pravic delavcev in njihovega materialnega položaja. Sicer pa je sindikatu zagotovljena materialna podlaga za delovanje.

Odgovori na pripombe k posameznim določilom pa bodo objavljeni v naslednji številki Železarja.

Podpredsednik PO:
Janez Poljšak

Statut Železarne Jesenice

I. Uvodne določbe

1. člen

Železarna Jesenice (v nadaljevanju besedila: Železarna) je **podjetje v družbeni lastni**, ki je nastalo iz delovne organizacije Železarna Jesenice, n.s.o., vpisane v sodni register pri Temeljnem sodišču v Kranju, enoti v Kranju pod vl št. 1/246/00, ustanovljene kot podjetje z odločbo Vlade FLRJ, št. 662/46/6 z dne 3.10.1946.

(2. člen je postal del 1. člena, zato se spremeni numeracija naslednjih členov.)

2. člen (prej 3. člen)

Železarna opravlja gospodarsko dejavnost v skladu z določili tega statuta zaradi pridobivanja dohodka oziroma dobička.

3. člen (prej 4. člen)

Železarna Jesenice posluje kot firma: Slovenske železarne — Železarna Jesenice, s popolno odgovornostjo, Jesenice. Sedež Železarne je na Jesenicah, Cesta železarjev št. 8. Skrajšana označba firme je: SŽ-Železarna Jesenice, p.o., Jesenice.

(5. člen je postal del 3. člena, zato se spremeni numeracija naslednjih členov.)

4. člen (prej 6. člen)

Za zavarovanje svojih izdelkov ima Železarna posebni zaščitni znak. Zaščitni znak je registriran pri Zvezni upravi za patente dne 20.11.1953 pod številko 12851.

Poleg navedenega zaščitnega znaka lahko Železarna zavaruje tudi posamezne vrste svojih izdelkov s posebnimi zaščitnimi znaki.

Zaščitni znak Železarne je sestavljen iz zobatega kolesa in obriisa metalurškega delavca, predvsem glave in obeh ramen. Na desni rami v polkrogu zobatega kolesa drži delavec na rami kladivo tako, da se vidi jo tudi štirje njegovi prsti, palec pa ne. Zobato kolo sega do vrha glave in spodaj do roke. Zobato kolo ima 11 zob, delavec pa ima na glavi zaščitni metalurški klobuk in metalurška očala.

5. člen (prej 7. člen)

Železarna ima svoj pečat in štampljiko. Pečat je okrogel s premerom 3,3 cm. Ob notranjem obodu je vpisano ime Železarne: Slovenske železarne — Železarna Jesenice, p.o., na sredini pa sedež Jesenice. Štampljika je štiriogлата, dolga 6 cm, z istim besedilom kot pečat.

6. člen (prej 8. člen)

Sklep o spremembi firme podjetja, zaščitnega znaka in štampljke ter sedeža sprejme delavski svet Železarne.

II. Dejavnost podjetja

7. člen (prej 9. člen)

Dejavnosti podjetja so:

- proizvodnja železa in jekla,
- proizvodnja kovinskega reprodukcijskega materiala, dodajnih materialov za varjenje ter predelava nekovinskih rudnin,
- opravljanje storitev prevajanja, luženja, brušenja, žarjenja in ostalih storitev,
- proizvodnja strojev, naprav, rezervnih delov in konstrukcij,
- proizvodnja in distribucija energetskega medijev,
- izvajanje elektro, strojnih, gradbenih del in tehničnega nadzora, opravljanje remontov, vzdrževanje naprav in transportne storitve,
- opravljanje gostinskih, turističnih, rekreacijskih in počitniških storitev ter dejavnost družbene prehrane,
- storitve s področja računalništva in informatike,
- analize in raziskave jekel, ferolegur in drugih materialov ter kemijske in bakteriološke preiskave vode,
- opravljanje ultrazvočnih pregledov, neporušnih in metalografskih preiskav, iskrenja, preiskav fizikalnih lastnosti in toplotne obdelave jekel, razvijanje varjenja in reparaturno varjenje,
- projektiranje naprav in izvajanje meritev, projektiranje in izdelovanje investicijskih programov, investicijsko tehnične dokumentacije, gradnja investicijskih objektov, opravljanje projektantskih in izvedbenih nadzorov, izvajanje inženiringa,
- storitve s področja požarne varnosti in reševanja,
- nabava surovin, reprodukcijskega materiala in drugega blaga ter storitev za svoje potrebe in za potrebe drugih,

— prodaja izdelkov, drugega blaga in storitev zase in za druge s trgovino na drobno z neživilskimi izdelki ter storitvami s področja predelave kovin.

Kadar v okviru navedenih dejavnosti obstajajo možnosti in potrebe po boljšem izkoriščanju zmogljivosti in materiala, podjetje opravlja tudi druge dejavnosti.

(Črta se zadnji odstavek 7. člena in doda novi 8 člen.)

8. člen

Železarna opravlja tudi naslednjo zunanjetrgovinsko dejavnost:

- uvoz surovin, opreme, rezervnih delov, reprodukcijskega materiala in drugega blaga ter storitev za svoje potrebe in za potrebe drugih,
- izvoz izdelkov in drugega blaga ter storitev zase in za druge.

III. Zastopanje in predstavljanje

9. člen (prej 10. člen)

Železarno zastopa in predstavlja predsednik poslovnodnega odbora, ki je njen zakoniti zastopnik in podpisuje v njenem imenu. Poleg predsednika poslovnodnega odbora Železarno predstavljajo **namestnik** in podpredsedniki poslovnodnega odbora.

Predsednik poslovnodnega odbora v pravnem prometu s tretjimi lahko sklepa vse pogodbe in opravlja druga dejanja, s tem da je vezan na sklep delavskega sveta pri:

- pogodbah o nakupu in prodaji nepremičnin,
- pogodbah o skupnem vlaganju s tujimi partnerji.

10. člen (prej 11. člen)

Podpredsedniki poslovnodnega odbora zastopajo in predstavljajo Železarno v okviru pristojnosti poslovnodnega odbora iz 40. člena tega statuta in na podlagi pooblastila, ki jim ga da predsednik poslovnodnega odbora.

11. člen (prej 12. člen)

Delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi iz 45. člena statuta smejo dajati v mejah svojih pooblastil drugi osebi — pooblaščenca za podpisovanje — pooblastilo samo za tiste posle, ki sodijo v njihovo pristojnost.

Pooblastilo je lahko dano za določen ali nedoločen čas, pri čemer ga pooblastitelj lahko v pismeni obliki v vsakem času spremeni ali prekliche.

Pooblaščenec ne more brez pooblastiteljeve pismene privolitve prenesti svojega pooblastila na drugega, razen če ni v pooblastilu določeno, da je tak prenos na konkretno osebo dopusten.

12. člen (prej 13. člen)

Delavski svet Železarne določi delavce s posebnimi pooblastili in druge delavce, ki so pooblašteni za zastopanje in predstavljanje Železarne.

13. člen (prej 14. člen)

Delavcu s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ali drugi osebi v Železarni da podjetje prokuro. Prokuro sme dati predsednik poslovnodnega odbora ob predhodnem soglasju delavskega sveta.

(Črta se 15. člen, spremeni se numeracija.)

IV. Statusne spremembe in notranje organiziranje

(Črta se zadnji odstavek 14. člena.)

14. člen (prej 16. člen)

O statusnih spremembah (delitvi podjetja na dve ali več podjetij, spojitvi ali pripojitvi in drugih statusnih spremembah) odloča delavski svet Železarne po **predhodni** obravnavi na samoupravnih delovnih skupinah.

Predlog za sprejem odločitve lahko dajo: poslovodni odbor, delavski svet Železarne ali svet ETE.

15. člen (prej 17. člen)

Deli Železarne, ki opravljajo eno ali več tehnološko povezanih gospodarskih dejavnosti, se organizirajo v ekonomske tržne enote (ETE). ETE posluje kot samostojna organizacijska enota, za katero se ugotavlja poslovna uspešnost.

Osnovni način ugotavljanja poslovne uspešnosti ETE je zasledovanje stroškov obratov.

ETE opravljajo tudi nekatere druge funkcije, ki po svoji izvedbeni ravni tja spadajo in jih ni smotno **opravljati na ravni** Železarne.

Notranja organiziranost Železarne se določi s posebnim organizacijskim aktom in jo na predlog predsednika poslovnodnega odbora sprejme delavski svet.

V. Načrtovanje

16. člen (prej 18. člen)

Z načrtovanjem delavci v Železarni urejajo in uresničujejo odnose v družbeni reprodukciji, **povečanju produktivnosti dela, zagotavljanju materialno in socialno varnost, varujejo družbeno in življensko okolje in se pripravljajo na splošno ljudsko obrambo.**

17. člen (prej 19. člen)

Načrtovanje temelji na dolgoročnih razvojnih (strateških) ciljih. Dolgoročne razvojne cilje predlaga **poslovodni odbor**, sprejme pa delavski svet.

18. člen (prej 20. člen)

Na podlagi dolgoročnih razvojnih ciljev se oblikujejo razvojni načrti Železarne. Razvojne načrte sprejema na predlog **poslovnodnega odbora** delavski svet.

19. člen (prej 21. člen)

Vsako leto se sprejme gospodarski načrt. Gospodarski načrt sprejme delavski svet Železarne na predlog poslovnodnega odbora.

VI. Razporejanje dobička

20. člen (prej 22. člen)

Dobiček podjetja se ugotavlja z zaključnim računom. Iz dobička podjetja se poravnava obveznosti za splošno in skupno porabo ter davščine.

Preostanek dobička se razporedi:

1. sredstva za del osebnih dohodkov delavcev iz dobička
2. sredstva za rezervni sklad
3. sredstva za naložbe
4. sredstva za skupno porabo.

21. člen (prej 23. člen)

O vsakokratni razporeditvi dobička, ugotovljenega po zaključnem računu, odloči delavski svet po predhodni obravnavi **na samoupravnih delovnih skupinah** ali na zborih delavcev.

VII. Odločanje delavcev

22. člen (prej 24. člen)

Delavci uresničujejo samoupravljanje in **odločajo o zadevah, dogovorjenih s tem statutom, z osebnim izjavljanjem in prek izvoljenih delegatov v delavskem svetu in s kontrolo dela organov.**

23. člen (prej 25. člen)

Z osebnim izjavljanjem odločajo delavci na referendumu **in na zborih**. Delavci na referendumu odločajo o statutu Železarne.

Delavci o **letnem poročilu o rezultatih poslovanja odločajo na zborih delavcev.**

(Črta se 26. člen, spremeni se numeracija.)

24. člen (prej 27. člen)

Sklep o izvedbi predhodne obravnave sprejme delavski svet Železarne. S sklepom določi rok **predhodne** obravnave, razlagalce gradiv in obvesti sindikat.

25. člen (prej 28. člen)

Pismeno gradivo, o katerem bo tekla **predhodna** obravnava, mora biti objavljeno v glasilu »Železar«, **ali oglasnih deskah ali na drug način.**

26. člen (prej 29. člen)

Zbor delavcev sestavljajo vsi delavci Železarne Jesenice. Zbor delavcev skliche predsednik delavskega sveta. Zbor delavcev poteka praviloma prek delnih zborov v obliki samoupravnih delovnih skupin. **Na podlagi sklepa predsednika delavskega sveta Železarne ali sveta ETE skliche delni zbor delavcev oziroma samoupravnih delovnih skupin njen vodja.**

27. člen (prej 30. člen)

S poslovnikom o delu organov samoupravljanja se določi število samoupravnih delovnih skupin, način sklica, vodenje, ugotavljanje sklepčnosti in organizacijski pogoji, kandidacijski in volilni postopek za izvolitev delegatov, potek seje organa samoupravljanja, obveznosti delegatov in druge pomembne zadeve za delovanje samoupravnih organov.

(Črta se 31. člen, spremeni se numeracija.)

Delavski svet

28. člen (prej 32. člen)

Organ upravljanja je delavski svet. Delavski svet šteje 41 delegatov, tako da so zastopani vsi deli Železarne. Delegate delavskega sveta izvolijo delavci na volitvah s tajnim glasovanjem.

29. člen (prej 33. člen)

Delavski svet odloča o zadevah, za katere je pooblaščen na osnovi zakona, tega statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov, z večino glasov.

Delavski svet Železarne odloča z javnim glasovanjem. Delegati **praviloma** sklenejo, da bodo glasovali tajno, kadar odločajo o vprašanih zaupanja posameznim delavcem ali organom **in tudi o drugih vprašanih, če presodijo, da je primernejše tajno glasovanje.**

30. člen (prej 34. člen)

Delavski svet ima poleg že v posameznih poglavjih tega statuta **določenih** še naslednje pristojnosti:

- **določi predlog statuta,**
- sprejema samoupravne splošne akte Železarne,
- sprejema dolgoročne razvojne cilje in razvojne načrte,
- sprejema poslovno politiko in gospodarski načrt,
- sprejema zaključni račun in **odloča** o delitvi dobička,
- imenuje **in razrešuje** poslovodni organ, daje pooblastila in soglasja k pooblastilom,
- **obravnav**a predloge sindikata v zvezi z **uresničevanjem samoupravnih pravic delavcev in njihovega materialnega položaja,**
- sprejema ukrepe, kadar so v posameznem delu Železarne ugotovljene motnje pri poslovanju.

31. člen (prej 35. člen)

Delavski svet lahko zaupa izvrševanje določenih nalog s področja:

- gospodarstva,
- zadev delavcev in družbenega standarda,
- splošnih zadev,
- druge naloge

enemu ali več izvršilnim organom.

32. člen (prej 36. člen)

Sestavo, naloge, pristojnosti in odgovornosti izvršilnih organov določi delavski svet.

33. člen (prej 37. člen)

Delavski svet lahko imenuje tudi začasne ali stalne komisije, ki obravnavajo le **posebna** vprašanja.

Sveti v ekonomsko tržnih enotah

34. člen (prej 38. člen)

Delavci v vsaki ekonomsko tržni enoti (v nadaljevanju ETE) in delavci Železarne s tajnim glasovanjem izvolijo delegate v svet ETE. Delegate v svet ETE volijo delavci po istem postopku kot v delavski svet podjetja.

35. člen (prej 39. člen)

Pristojnosti sveta enote so:

- je posvetovalni organ delegatom v delavskem svetu podjetja, oblikuje smernice ter zavzema stališča (tedaj, kadar se ne sestanejo v predhodni obravnavi zbori delavcev),
- razpravlja in zavzema stališča o notranji organizaciji dela ekonomske enote (na predlog poslovnodnega odbora),
- razpravlja in zavzema stališča o predlogu poslovnodnega odbora o uresničevanju planskih in razvojnih nalog svoje ekonomske enote,
- odloča o notranjih odnosih v svetu,
- razpravlja o predlaganih ukrepih poslovnodnega odbora v primeru motenj v svojem poslovanju,
- odloča o zadevah, ki so jih nanj prenesli drugi organi,
- razpravlja o doseženih poslovnih rezultatih,
- samoupravnim delovnim skupinam daje v razpravo gradiva, ki zadevajo njihovo ekonomsko enoto,
- razpravlja in odloča o skupnih zadevah, ki mu jih posreduje direktor ekonomske enote.

Svet enote sprejema odločitve z večino glasov delegatov.

Komite za SLO in DS

36. člen (prej 40. člen)

Železarna Jesenice ima komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito kot politično operativni organ, ki spremlja in ocenjuje obrambne in varnostne razmere, sprejema na tej podlagi potrebne ukrepe ter usmerja, usklajuje in koordinira obrambno samozaščitne priprave in aktivnosti z usmeritvami, ki jih določi delavski svet. Komite zagotavlja pravočasnost, enotnost in učinkovitost obrambnega in samozaščitnega delovanja v zadevah splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite **skupnega pomena.**

V komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito imenuje delavski svet po enega delegata iz vsake ETE, poleg tega pa za člane še: predsednika delavskega sveta, predsednika poslovnodnega odbora ter druge delavce v skladu z zakonom o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti.

Poslovodni odbor

37. člen (prej 41. člen)

Kolegijski poslovodni organ Železarne je poslovodni odbor. Poslovodni odbor je za svoje delo odgovoren delavcem in delavskemu svetu Železarne.

Poslovodni odbor ima šest članov in ga sestavljajo: predsednik, namestnik predsednika in štirje podpredsedniki.

Podpredsedniki praviloma pokrivajo naslednje funkcije oziroma področja:

1. razvoj
2. **trženje**
3. finance
4. **kadre**

Izobraževanje ob delu v šolskem letu 1989/90

Delavska univerza Viktor Stražišar Jesenice vpisuje v naslednje oblike izobraževanja:

— 1. letnik srednjega usmerjenega izobraževanja ob delu za poklic ekonomski tehnik

Pogoji za vpis:

- dokončana osnovna šola in
- delovne izkušnje.

— 1. letnik srednjega usmerjenega izobraževanja ob delu za poklic blagovni manipulant (III. stopnja zahtevnosti del)

Pogoji za vpis:

- dokončana osnovna šola,
- delovne izkušnje.

Kandidati naj prijavijo priložilo spričevalo o končani osnovni šoli, rojstni list, poročni list in potrdilo o zaposlitvi.

— v 3. in 4. letnik srednjega usmerjenega izobraževanja za poklic ekonomski in upravno administrativni tehnik se lahko vključijo kandidati, ki imajo dokončani 1. in 2. letnik ustrezne smeri v srednjem izobraževanju.

— Osnovna šola za odrasle od 1. do 8. razreda. Šolanje je brezplačno.

— Verificirani programi za II. stopnjo zahtevnosti del in nalog, in sicer:

- kuharski pomočnik,
- natakarski pomočnik,
- receptorski pomočnik,
- sobarica.

— Verificirani program za izpopolnjevanje za II. stopnjo zahtevnosti del in nalog v skladiščih:

Pogoji za vpis:

- dokončana osnovna šola,
- dokončanih 6 razredov osnovne šole in
- delovne izkušnje.

— Verificirani nadaljevalni program srednjega izobraževanja za poklic mednarodni špediter:

pogoji za vpis:

- dokončani program srednjega izobraževanja
- delovne izkušnje.

Informacije na ☎ 81-072.

Prispevki za medicinske aparature

V avgustu so za medicinske aparature v jeseniški bolnici darovali:

Franc Novak, Železarna Jesenice — odstopljena nagrada za preprečitev za-
stoja — 20.000 din;

Matjaž Peskar, odstopljen honorar v Železaru za mesec julij — 118.500
din;

Rina Klinar, odstopljen honorar v Železaru za mesec julij — 189.600 din;

Tončka Konobelj in Mira Noč, Jesenice — namesto cvetja pokojnemu Ma-
težu Noču iz Javorniškega Rovta — 20.000 din;

Prispevek hvaležne paciente mamografske ambulante — 200.000 din;

Branko Kokošinek, Heroja Verdika 27, Jesenice — namesto venca za po-
kojnega Miha Černeta — 500.000 din;

Stanovali Bokalove ulice 10, Jesenice — namesto cvetja za pokojnega An-
tona Tomazina — 670.000 din;

Konferenca OOS Železarne Jesenice — namesto venca pokojnemu Tonetu
Tomazinu — 500.000 din;

Hasan in Husein Kljunič, Jesenice, Cesta revolucije 5 — namesto cvetja na
grob pokojnemu prijatelju Branku Blenkušu — 100.000 din;

Hasan in Husein Kljunič, Jesenice, Cesta revolucije 5 — namesto cvetja na
grob pokojne Ančke Jenstrle — 100.000 din;

Družina Krmelj — Šuvak, namesto cvetja na grob pokojni Francki Rovn
— 500.000 din.

Delavci splošne bolnice Jesenice in uredništvo Železarja se zahvalujemo
za prispevke!

Pridružite se tudi vi in prispevek namesto vencev in cvetja na grob pokoj-
nim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno, nakažite na žiro račun: Splo-
šna bolnica Jesenice, številka 51530-603-31205, z navedbo: »namesto venca za
tega in tega...«, darila in podobno. »

Zahvale

Ob nenadni in boleči izgubi moža in
očeta

JURIJA RABIČA,

upokojenca Klavnice Jesenice, se
iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga
spremili na zadnji poti in mu podarili
cvetje, posebno pa sodelavcem Tran-
sporta za denarno pomoč, Finančnor-
ačunovskemu sektorju, Emona Mar-
ketu, pevcem ter duhovniku za lep
obred.

Vsi njegovi

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta
in dedka

LUDVIKA BENEDIKA

najlepša hvala vsem sosedom, prijate-
ljem in sodelavcem za nesebično po-
moč in tolažilne besede, za podarjeno
cvetje in številno spremstvo na njegovi
zadnji poti. Hvala župniku za lep obred
in pevcem za zapete žalostinke.

Vsi njegovi

Konferenci OO sindikata Železarne
se najlepše zahvaljujem za zdravljenje
v Crikvenici.

Emilija Andres

Društvu upokojencev Javornik-Ko-
roška Bela se iskreno zahvaljujem za
čestitko in pozornost ob mojem rojst-
nem dnevu.

Franc Berce

Občinskemu odboru ZB NOV in Dru-
štvu upokojencev Jesenice se zahvalju-
jem za čestitke ob življenjskem jubile-
ju.

Maks Gazvoda

Društvu upokojencev Javornik-Ko-
roška Bela se za čestitko ob življenjs-
kem jubileju iskreno zahvaljujem.

Mici Malenšek

Ob odhodu v pokoj oziroma osebnih
jubilejih se najlepše zahvaljujemo so-
delavcem GRD Javornik za prejeta da-
rila, posebno pa Antonu Koniču za vse-
stransko pomoč.

Janez, Edo, Francelj

Dopisniki Železarja!

Vse dopisnike Železarja, de-
lavce Železarne, obveščamo,
da bomo v novembru začeli z
izplačevanjem honorarjev za
prispevke v glasilo prek žiro
računov. Številke svojih žiro
računov nam čimprej sporoči-
te na ☎ 26-21.

Uredništvo

Dežurne trgovine

V soboto, 23. septembra, bo-
sta na Jesenicah od 8. do 19.
ure odprti trgovini:
EMONA MARKET Jesenice
(pri Hotelu Pošta), in
DELIKATESA poslovalnica
5, Jesenice, Tomšičeva 70.

DEŽURNA LEKARNA

V septembru je za občini
Radovljica in Jesenice dežur-
na lekarna na Jesenicah.

Razstavni salon DOLIK Jesenice

V razstavnem salonu DOLIK
DPD Svoboda Tone Čufar Jese-
nice je od 16. do 27. septembra
na ogled razstava likovnih del,
ki so jih ustvarili udeleženci X.
planinske slikarske kolonije
Vrata 89, katere organizator je
Planinsko društvo Dovje-Moj-
strana.

Salon je odprt vsak dan, razen
sobot popoldan in nedelj, od 9.
do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Expres kemična čistilnica Polonca

Jeseničane obveščamo, da so
na Jesenicah odprli novo poslo-
valnico na Cesti na Golico 1 (po-
leg zdravstvenega doma).

Čistilnica bo odprta vsak dan
od 14. do 17. ure, razen sobote.

Obiščite nas in se sami pre-
pričajte o kvaliteti in konkuren-
čnih cenah.

Nogomet

Gostovanje Jeseničanov v pobratenem Valjevu

Od 14. do 17. septembra so igralci NK
Jesenice bili gosti FK ZSK iz Valjeva,
kluba, s katerim imajo prijateljske odno-
se že od leta 1978, od lani pa sta kluba po-
bratena.

Jeseničani so bili kot na vseh gostova-
njih doslej zelo lepo sprejeti, saj je bilo to
srečanje dolgoletnih prijateljev. Po spre-
jemu v krajevni skupnosti so bili Jeseni-
čani gostje delovne organizacije Krušik,
kjer sta jih sprejela predsednik sindikata
in predsednik mladinske organizacije. Po
krajšem pogovoru in predstavitvi delovne
organizacije so si Jeseničani ogledali še
del tovarne ter bili gostje na kosilu v eni
od jedilnic tovarne. Ker je bil 15. septem-
ber dan osvoboditve Valjeva, je bilo me-
sto praznično razpoloženo in Jeseničani
so si zvečer ogledali nekatere znamenito-
sti in stari del mesta.

Naslednji dan je bila nogometna tekma
med FK ZSK in Jeseničani. Gostje so za-
čeli dobro in bili vse do pred koncem po-
lčasa boljši nasprotnik. Prvi gol je dosegel
Pihler, pred koncem polčasa pa so doma-
čini dosegli dva gola in povedli z 2:1.

V drugem polčasu so Jeseničanom po-
vsem pošlo moči in končni rezultat je bil
4:2 za domačine. Drugi gol je pred kon-
cem tekme dosegel Kovačič iz enajstme-
trovke. Zvečer je bil na stadionu Krušika
družabni večer z večerjo in ansamblom.

Srečanje se je končalo z obljubo, da se
bo nadaljevalo naslednje leto na Jeseni-

cah. Slovo je bilo težko, saj so se razvila
prijateljstva, nekatere vezi pa so se po-
globile. Mi pa se že veselimo naslednjega
srečanja, ko se bomo poskušali oddolžiti
za vse te lepe trenutke, ki smo jih preži-
vel v Valjevu.

N.O.

Slavija : Jesenice 2:0 (2:0)

V tretjem kolu so Jeseničani gostovali
v Ljubljani pri moštvi Slavija in doživeli
svoj tretji poraz. Tekma je bila na mo-
krem in spolkem igrišču.

Domačini so začeli dobro in že v 7. mi-
nuti je po streli s kakih 20 metrov vratar
Ilič naredil napako in žogo odbil, to pa je

Tekmovanje v šahu

V nedeljo, 10. septembra, je šahovska
sekcija, ki deluje pri DPD Svoboda Fran-
ce Mencinger Javornik-Koroška Bela, v
Delavskem domu Julke in Albina Piber-
nika organizirala šahovsko tekmovanje v
počastitev krajevnega praznika KS Edi
Giorgioni Javornik-Koroška Bela.

Na tekmovanju je sodelovalo pet ekip,
od katerih je 1. mesto zasedla ekipa DPD
Svoboda France Mencinger Javornik-
Koroška Bela, 2. mesto ekipa KS Mirka
Rogljja-Petka, 3. ekipa KS Edi Giorgioni
Javornik-Koroška Bela, 4. ekipa Vatro-

stalne Zenica in 5. mesto ekipa Upoko-
jencev KS Edi Giorgioni Javornik-Koro-
ška Bela.

Hitropoteznega turnirja se je udeležilo
18 tekmovalcev, od katerih je 1. mesto
dosegel Aljoša Eržen, 2. Lado Krajnik in
3. mesto Miro Dimitrijevič.

Vsem, ki so prispevali nagrade za tek-
movanje, se najlepše zahvaljujemo.

Šahovska sekcija
pri DPD Svoboda
France Mencinger
Javornik-Koroška Bela

Uspeh jeseniških šahistov — upokojencev

14. septembra je bilo v Kranju XIII.
srečanje šahistov Združenja društev upo-
kojencev Slovenije. Tekmovanja se je
udeležilo osem najboljših regijskih ekip
Slovenije, in sicer: Ljubljana Vič-Rudnik,
Brežice, Kranj, Ajdovščina, Mežica, Cel-
je, Maribor in Jesenice.

Med najboljšimi je bila ekipa Ljublja-
na Vič-Rudnik, 2. mesto je zasedla ekipa
Jesenice, 3. Mežica, 4. Kranj, 5. Celje, 6.
Brežice, 7. Ajdovščina in 8. Maribor.

Jeseniško ekipo so zastopali: Nada Ma-

rušič, Vojislav Ivelja, Lojzka Pongrac in
Zdravko Rašeta.

Prvovrščena ekipa je osvojila pokal,
jeseniška ekipa je prejela srebrno plake-
to, Mežica pa bronasto plaketo.

Naša ekipa je šla na republiško tekmo-
vanje oslabljena zaradi nenadne smrti
našega najboljšega šahista Branka Zor-
ka. Kljub temu smo z dobro igro presene-
tili nasprotnike in osvojili 2. mesto.

Vojislav Ivelja

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

22. septembra, premiera amer.
barv. shriljivke HIŠA II. ob 18. in 20.
uri.

23. septembra, amer. barv. shriljiv-
ka HIŠA II ob 17. in 19. uri. Ob 21.
uri premiera amer. shriljive komedi-
je TRANSILVANIJA 6-5000.

24. septembra, amer. shriljiva ko-
medija TRANSILVANIJA 6-5000 ob
17. in 19. uri. Ob 21. uri premiera
špan. erot. filma SENJORA.

25. septembra, amer. shriljiva ko-
medija TRANSILVANIJA 6-5000 ob
18. in 20. uri.

26. septembra, hongkon. akcij.

film KUNG FU FANTJE ob 18. in 20.
uri.

27. septembra, hongkon. akcij.
film KUNG FU FANTJE ob 18. in 20.
uri.

28. septembra, amer. melodrama
DEVET NOČI IN POL ob 18. in 20.
uri.

KINO DOVJE

24. septembra, amer. barv. vojni
film CESARSTVO SONCA ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

22. septembra, amer. shriljiva ko-
medija TRANSILVANIJA 6-5000 ob
18. in 20. uri.

radio triglav jesenice

89,8 Mhz — slišnost: Jesenice
96,7 Mhz — slišnost: Bohinjski
96,8 Mhz — slišnost: Gornjesavska dolina
96,0 Mhz in 87,7 Mhz — slišnost: Rado-
vljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Beži-
grad

Petek, 22. september:

16.00 — Pričetek programa; 16.05 —
Pregled kulturnih in športnih dogodkov
ob koncu tedna; 16.30 — Domače novice;
17.00 — Kamen spotike: Železarna Jese-
nice in onesnaževanje na Javorniku, Ka-
ko je s prispevkom za vzdrževanje SATV
sistema na Plavžu na Jesenicah; 17.45 —
Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev
in EP; 18.40 — Povabljeni ste; 18.55 —
Zaključek programa.

Sobota, 23. september:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače no-
vice; 16.45 — Zabavno glasbena oddaja;
17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke po-
slušalcev in EP; 18.55 — Zaključek pro-
grama

Nedelja, 24. september:

11.00 — Koledar pomembnejših dogo-
dov iz preteklosti; 11.30 — Obvestila;
12.00 — Nedeljsko popoldne — vmes čes-
titke poslušalcev.

Ponedeljek, 25. september:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače no-
vice; 17.00 — Aktualno: Novosti iz osnut-
ka zakona o delovnih razmerjih; 17.45 —
Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev
in EP; 18.15 — Športni pregled; 18.35 —
Minute za resno glasbo; 18.55 — Pregled
dogodkov jutrišnjega dne in zaključek
programa

Torek, 26. september:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače no-
vice; 17.00 — Aktualno; 18.00 — Čestitke
poslušalcev in EP; 18.35 — Zanimi-
vosti iz zabavne glasbe; 18.55 — Pregled
dogodkov jutrišnjega dne in zaključek
programa

Sreda, 27. september:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače no-
vice; 17.00 — Aktualno; 18.00 — Čestitke
poslušalcev in EP; 18.35 — Novice iz na-
rodnozabavne glasbe; 18.55 — Pregled
dogodkov jutrišnjega dne in zaključek
programa

Četrtek, 28. september:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače no-
vice; 17.00 — Turistična borza Radia Tri-
glav; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP;
18.35 — Vedno zelene melodije; 18.55 —
Pregled dogodkov jutrišnjega dne in za-
ključek programa

izkoristil eden od domačih napadalcev in
žogo potisnil v mrežo. Jeseničani niso
igrali slabo, vendar so naredili preveč
drobnih napak, tako da niso resneje
ogrozili domačega vratarja. V 20. minuti
so domačini povedli z 2:0. Po streli s kota
je bil domači napadalec spretnejši od je-
seniške obrambe in dosegel drugi gol.
Kmalu zatem so Jeseničani izpeljali lep
protinapad, vendar je domači vratar
podri Pihlerja na robu kazenskega pro-
stora. Igra je bila enakovredna do konca
polčasa in najlepšo priložnost je imel Ča-
tak, ki je po kotu streljal s kakih sedmih
metrov mimo gola.

V drugem polčasu je igra potekala med
obema kazenskima prostoroma in obe
moštvii sta imeli nekaj priložnosti. Tako
je ostal rezultat nespremenjen do konca
tekme in to je tretji poraz Jeseničanov v
letosnjem prvenstvu.

Kljub dobrim igram so Jeseničani še
brez točk in to predvsem zaradi nera-
zumljivih napak v ožji obrambi. Na obeh
gostovanjih so bili Jeseničani vsaj polovi-
co tekme enakopraven, če ne celo boljši
nasprotnik, vendar ravno zaradi napak v
obrambi in že kronične neučinkovitosti v
napadu še niso osvojili točk.

V četrtem kolu igrajo Jeseničani doma
na igrišču Podmežakla z moštvom Nakla.
Tekma bo v nedeljo, 24. septembra ob 16.
uri in Jeseničani bi tokrat morali osvojiti
prvi par točk.

Nastopili so: Ilič, Radič, (Bešić), Pivač,
Ignjatović (Trkulja), Blagojevič, Džama-
stagić, Sućur, Lamberger, Mitrović (Ča-
tak), Omanović, Pihler.

N.O.

PARTIZAN JESENICE

DRUŠTVO ZA TELESNO VZGOJO
IN ŠPORTNO REKREACIJO

1904-1989

SEZONA
1989/90

URNIK VADBE
V DOMU STANETA BOKALA

URA	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21 ³⁰
DAN					
Ponedeljek					REKREACIJA ČLANI
Torek	STAREJŠE ČLANICE • DU	CICIBANKE	PIONIRKE	MLADINKE	REKREACIJA ČLANICE
Sreda		CICIBANI	PIONIRJI	MLADINCI	ČLANI • ŽJ
Četrtek	STAREJŠE ČLANICE • DU	CICIBANKE	PIONIRKE	MLADINKE	ČLANICE • ŽJ
Petek		CICIBANI	PIONIRJI	MLADINCI	
Gimnastika				TO DO PE V OŠ TONE ČUFAR	
Judo				VSAK DAN V JUDO SOBI	

PRICETEK VADBE 19. SEPTEMBRA 1989

VABLJENI

Hohejske novice

Vaclav Červený zadovoljen z dosedanjimi pripravami na novo sezono

Pred dvema sezonama so se pri HK Jesenice odločili za malce presenetljiv korak. Takrat so trenerja iz ČSSR, Vaclava Červeníja, ki je s članskim moštvom Jesenice osvojil naslov državnih prvakov, angažirali za delo z mladimi. Ta odločitev vodstva kluba se danes kaže v povsem drugačni luči, kajti napredek mladih igralcev je ogromen, ta izvrstni strokovnjak je s svojim delom pripomogel, da je HK Jesenice prav pri mlajših v lanske sezoni osvojil vse možne naslove.

Takšno delo nadaljuje tudi v tej sezoni. Pred kratkim so se na enotedenski turneji v ČSSR mudili igralci mladinskega in pionirskega moštva in v tako hohejsko razviti deželi, kot je Češkoslovaška, pomembno uveljavili jeseniški hokej. Dobe sedmo so presenetili strokovnjake v ČSSR. To pa je bil povod za kratek razgovor z Vaclavom Červením, ki je sedaj tretje leto na Jesenicah, in je postal že pravi Jeseničan.

Pred kratkim ste gostovali z dvema ekipama v ČSSR. Odmevi na to gostovanje so zelo ugodni. Nam lahko poveste kaj več o tej turneji?

»Za mene kot trenerja je zelo pomembno, da igralci igrajo veliko tekem in to z različnimi nasprotniki. Zato sem bil vesel povabila iz Strakonice, da se v septembru, boljše od 4. do 11. septembra, lahko s starejšimi pionirji in mladinci pripravljamo v ČSSR. Program celotne turneje je bil zelo naporen. Poglejte, mladinci so odigrali v sedmih dneh sedem tekem, pionirji pet. Vsak dan se je tudi naporno treniral. Poudariti moram, da so tako mladinci kot pionirji zelo dobro prenašali vse napore.«

Morda še nekaj besed o nasprotnikih in rezultatih na turneji.

»Mladinci so od sedmih tekem štirikrat zmagali, dvakrat izgubili in eno tekmo odigrali neodločeno. V zadnjih dveh dneh turneje so na močnem turnirju osvojili drugo mesto, in to brez izgubljene tekme, zaradi slabše razlike v golih.

Pionirji so od petih tekem dve zmagali, dve izgubili, eno igrali neodločeno.

Nasprotniki so bila zelo kvalitetna moštva, podmladki ekip češke prve in druge lige. Turneja je bila zelo uspešna, pokazalo se je, da smo na dobri poti, saj se nam celoletno naporno delo že obrestuje. Za češko javnost je bil nastop ekip Jesenice prvo vrsto presenečenje. To pa so priznanja, in to velika za železarske Jesenice in klub. Prav zato izkloščam priložnost, da se zahvalim upravi kluba in vsem šolam, ki so nam omogočile to turnejo in ki vedno najdejo razumevanje.

Na Jesenicah so pogoji za delo zelo dobri. Skupaj z mojim sodelavci se trudim, da bi to izkoristili v najboljši meri. S takšnim delom je treba nadaljevati še naprej in za jeseniški hokej ne bo bojazni.«

Rezultati turneje:

Mladinci:
Strakonice:Jesenice 1:2, Vinperk:Jesenice 6:2, Itesk:Pisek:Jesenice 3:7, Motor:Češke Budjevice:Jesenice 7:6, na turnirju pa: Jesenice:Vinperk 4:3, Jesenice:Pisek 1:1 in Strakonice:Jesenice 0:4.

Pionirji:
Strakonice:Jesenice 4:3, Vinperk:Jesenice 3:7, Pisek:Jesenice 13:4, Motor:Jesenice 4:4, Pribram:Jesenice 1:16.

Do začetka državnega prvenstva je še malo časa

Priloge prvega moštva jeseniških hokejistov so v zaključni fazi. Treninje so naporne. Fantje so v tem času odigrali 11 tekem.

Prvenstvo se prične 26. septembra, Jeseničani igrajo prvo tekmo prvenstva 29. septembra z Medveščakom na domačem igrišču.

Vendar po nekaterih informacijah lahko pride do zapleta. Bosna iz Sarajeva, ki se je sicer prijavila za tekmo, je ni povsem sigurna, ali bo sploh nastopala v 1. ZHL. To pomeni, da bo potrebno ponoviti žreb, če bi Bosna odpovedala. 23. septembra bo predsedstvo zveze, vendar še ni nič znano.

Poglejmo rezultate tekem v tem tednu:

Jesenice:KAC Celovec
0:5(0:1,0:0,0:4)

Tradicionalna nasprotnika sta prikazala lep hokej. Gostje iz Celovca so izkoristili v zadnji tretjini svoje priložnosti in zmagali z visoko razliko. Jeseničani so v dveh tretjinah tekme igrali dobro, a neučinkovito.

Na predlog igralcev in uprave HK Jesenice so izkupiček tekme (čez pet starih milijard) namenili prizadetim v poplavih v Sloveniji. Igralci in uprava se zahvaljuje vsem obiskovalcem tekme, še posebej pa vsem službam (redarjem, sodnikom), ki so se tokrat odrekli honorarja.

Jesenice:Jonstorp(Švedska)
13:1

Gostom se je poznalo, da so na začetku priprav, zato niso bili dorasel nasprotnik Jesenicam.

Jesenice:Partizan
5:3(0:2,2:1,2:0)

Partizan je dokazal, da bo tudi v tej sezoni z njim zelo težko. Ima tri sovjetske hokejiste, tri jugo kanadčane, pa tudi ostali igralci Partizana so solidni.

Domači niso igrali slabo. Ustvarili so si veliko priložnosti, žal pa so bili neučinkoviti.

Jesenice II:Partizan
2:7

Druga ekipa Jesenic je igrala na trenutke zelo lepo. Mladi jeseniški igralci so si ustvarili precej lepih priložnosti, vendar pa so bili fizično prešibki za prvo ekipo Partizana.

Program tekem

petek, 22. september: ob 17. uri

Jesenice II:Rotschitzen

sobota, 23. september: ob 15. uri:

Jesenice:Union Gradec (mladinci)

ob 18. uri:

Jesenice II:Union Gradec

nedelja, 24. september:

ob 15. uri mladinci

Jesenice:Milano

ob 18. uri

Jesenice:Cortina

Za torek, 26. septembra, je predvidena prijateljska tekma z moštvom kanadskih hokejistov, ki so na turneji po Evropi. Ekipa Media sestavljajo igralci, ki iščejo profesionalne angažmaje. Če tekma, bo ob 18. uri.

Generalka je uspela

Od torka do petka v preteklem tednu so od jutra do mraka živobarvne kupole padal oznanjale, da se na letališču v Lescach dogaja nekaj posebnega. Organizator 20. svetovnega padalskega prvenstva Alpski letalski center v Lescach je razpisal tekmovalce v skokih na cilj za BLEC CUP 89, z željo, preizkusiti svoje služe in omogočiti tujim tekmovalcem spoznati vremenske pogoje in našo gorensko okolico. Po ocenah gostov je to popolnoma uspelo.

Zadovoljnih je bilo tudi vseh 114 tekmovalcev iz 12 držav; morda ne toliko zaradi odličij najboljših, ampak zaradi spoznanja, da se vremenski pogoji v Lescach izredno hitro spreminjajo in da bo spreminjanje smeri vetra na svetovnem prvenstvu krojilo usodo prenekega tekmovalca. V treh dneh tekmovalcev se je izvršilo toliko različnih vremenskih pogojev, da so bili tudi domači tekmovalci presenečeni in je prednost domačega terena kar splashnela. Začelo se je z močnim severnim vetrom, pa z vzhodnim in zahodnim vetrom, neprijetno je bilo termično vrtenje zraka nad padalskim krogom, najtežji pa so bili pogoji, ko je nastalo popolno brezvetrje in nato spet premočan veter s hitrostjo preko 7 m/s, ko so morali v petek in soboto tekmovalci za dve uri prekiniti.

Ob takih pogojih je bila zato tekma izredno razburljiva in do zadnjega skoka se ni vedelo, kdo bo zmagovalec. Med favoriti za najvišja mesta so bili tudi jugoslovanski tekmovalci. Prvo YU ekipo so sestavljali leški padalci Dušan Intihar, Bogdan Jug, Branko Mirt, Darko Svetina in Roman Pogačar, drugo pa ob veteranu Branku Hrastu mlajši Leščani: državni mladinski prvak Borut Erjavec, Senad Salkić ter Roman Božić in Dušan Frank. V tretji YU ekipi so bili člani drugih jugoslovanskih klubov.

Začetek tekmovalca je bil presenetljiv predvsem za domačine. S tekmo so pričela dekleta. Žreb je določil, da bo izskočila iz letala AN-2 jugoslovanska ekipa. Jutro je bilo hladno in Stol je prekrival fen, kar je bil znak, da je na večji višini močan severen veter. Poskusni skok skupine padalcev je dal vedeti, da je potrebna izredna pažljivost pri odskoku iz letala. Vse to so našla dekleta opazovala in skupaj z dansko reprezentanco odšla v letalo. Vodja skupine je bila Irena Avbelj. Ko se je odločila za odskok in za njo vse štiri

sotekmovalke, so se pričele hude težave. Na tleh je bilo vsem jasno, da so odskočile prepozno. Veter jih je začel odnašati in samo dve sta prijadrali normalno do ciljne točke, tri pa so bile voutu, kar je pomenilo za te tekmovalke po 16 kazenskih centimetrov. Žal je bila med temi Leščanka Mira Grčić.

Danske tekmovalke so odskočile za našimi še nekoliko slabše in je zadnja pristala kar cel kilometer od cilja. Dekleta so nato nadaljevala solidno in na koncu ekipno zasedle tretje mesto za zmagovalno ekipo ČSSR in Švico. Med posameznicami se je odlikovala Mira Grčić, ki je v ostalih devetih serijah zbrala samo 6 centimetrov in zasedla 10. mesto pred Ireno Avbelj.

Fantje so imeli težje delo. Pet ekip je bilo povsem izenačenih. Izstopali so Čehoslovaki. Od prve do šeste serije so bili v vodstvu s tremi centimetri pred Jugoslavijo s štirimi centimetri. V sedmi seriji pa so vodilni zbrali pet centimetrov, naši pa samo enega. Tako je Jugoslavija prevzela vodstvo kar s tremi centimetri prednosti. Zadnji dan tekmovalca so se Čehoslovaki bolje zbrali kot naši in v treh preostalih serijah zbrali samo en centimeter, naši pa šest. Končna razlika dveh centimetrov je zagotovo velik uspeh naše reprezentance, ker čehoslovaška redno osvaja kolajne na svetovnih prvenstvih.

Za posamično razvrstitev je bil boj še bolj ogorčen. Po šestih skokih sta bila v vodstvu Darko Svetina in Italijan Silvio di Tecco s po šestimi ničlami. Po sedmem skoku pa je ostal v vodstvu Italijan sam s sedmo zaporedno ničlo, ker je Svetina skočil na en centimeter. Zbranst je popustila in Darko je tudi v preostalih treh poskusih skočil na en centimeter. Tudi Bogdan Jug in Branko Mirt, ki sta bila s tremi centimetri na petem mestu, sta bila še v borbi za kolajno. Žal v osmi in deveti seriji nista skočila v ničlo in sta na koncu s petimi centimetri ostala na osmem mestu, pridružil pa se jima je mladi Senad Salkić, ki je prijetno presenečenje tega tekmovalca. Po slabem začetku, ko si je z dvema skokoma nabral pet centimetrov, je nadaljeval brez napak in z osmimi ničlami pristal na osmem mestu. Med vsemi je samo osem tekmovalcev imelo osem ničel.

Borba za vrh je bila bolj dramatična. Svetina je v devetem skoku skočil na en centimeter in s štirimi centimetri ostal

na tretjem mestu še s štirimi tekmovalci. Prvo mesto pa sta si delila Italijana Alessandro Ruggeri in Silvio di Tecco. Po pravilih delitve mest ni. Vseh sedem tekmovalcev je moralo zato še enkrat v zrak in skočiti na center s premerom treh centimetrov. Med rednim tekmovalcem je premer centra pet centimetrov.

Za zlato in srebro sta Italijana skočila na dva centimetra in ponovno bi morala v zrak za še en skok. Vendar zaradi teme to ni bilo več izvedljivo. Organizator se je odločil za podelitev dveh zlatih medalj.

V peterici za tretje mesto pa se je najbolje odrezal Švicar Christian Frei, ki je edini skočil v ničlo, naš Svetina je pristal na centimetru.

Tudi pri dekletih sta morali za prvo mesto na dodatni skok Čehoslovakinja Dana Oravcova in Američanka Cheryl Stearns, uradna svetovna prvakinja v skokih na cilj. Obe sta imeli po devetih skokih štiri centimetre. Več sreče je imela Dana. S skokom v ničlo je postala zmagovalka, Cheryl pa je doskočila na en centimeter.

V boju za kolajne jo je najslabše odnesla najboljša Čehoslovakinja Jana Kočarkova, srebrna kolajna s svetovnega prvenstva lanske leto na Švedskem. Po zaporednih sedmih ničlah je naredila dve zaporedni napaki (na 3 in 6 cm) in ostala je na nevhvaležnem četrtem mestu. Tretja je bila Švicarka Grätzer.

Leška državna reprezentanca se bo čez dva tedna udeležila mednarodnega padalskega tekmovalca v Španiji. Španci so povabili štiri reprezentance z vrha evropske kvalitete: Jugoslavijo, ČSSR, Švico, Francijo in Amerikance.

Rezultati: POSAMEZNO — ŽENSKE: (32): 1. D. Oravcova in 2. Cheryl Stearns, 3. Claudia Grätzer, 10. Mira Grčić, 11. Irena Avbelj, 25. Dijana Kupljenik, 26. Tanja Ivanković, 29. Helija Balassa. **MOŠKI** (82): 1. S. Ruggeri in S. di Tecco, 3. Ch. Frei, 4. D. Svetina, 8. B. Jug, B. Mirt in S. Salkić, 18. B. Erjavec, 22. D. Intihar, 31. R. Pogačar. **EKIPNO — ŽENSKE:** 1. ČSSR, 2. Švica, 3. Jugoslavija, 4. Danska. **MOŠKI:** 1. ČSSR, 2. Jugoslavija, 3. Italija, 4. Italija Carabinieri, 5. Bolgarija, 6. Italija — Verona, 7. ZR Nemčija, 8. Jugoslavija B (ALC) ... 13. Jugoslavija C.

L. Mesarič

Vabljeni na 4. Jeklarski maraton, tek na 21 km

Letos Koordinacijski svet ZSMS Železarne Jesenice že četrto leto organizira Jeklarski maraton, tek na 21 km, ki bo v soboto, 23. septembra, ob 15. uri.

Start bo izpred Športne hale Podmežakla. Tekška proga poteka po gozdni cesti izpod Mežakle do Savskega mosta pred Mojstrano, nato po regionalni cesti do Mojstrane in po makadamski cesti proti Radovni do tenis igrišča na izhodu iz Mojstrane in po isti poti nazaj na cilj, ki bo pred Športno halo pod Mežaklo. Višinska razlika na progi je 121 metrov.

Tekmuje se v naslednjih kategorijah:

1. tekmovalke do 18 let
2. tekmovalke od 19 do 30 let
3. tekmovalke nad 30 let
4. kategorizirane tekmovalke
5. tekmovalci do 18 let
6. tekmovalci od 19 do 30 let
7. tekmovalci od 31 do 40 let
8. tekmovalci od 41 do 50 let
9. tekmovalci nad 50 let
10. kategorizirani tekmovalci.

Za prva mesta v skupni uvrstitvi smo pripravili železarske kipe kot nagrado, za najmlajšega in najstarejšega tekmovalca praktične nagrade, za prva tri mesta po kategorijah pa medalje.

Startnino v višini 30.000 din tekmovalci vplačajo ob prevzemu tekaške številke na startu. Prijave za tekmovalce zbiramo po ☎ (064) 81-321, interna 32-68, ali na dan tekmovalca pred Športno halo.

Ob prijavi tekmovalci organizatorju tekmovalca sporočijo naslednje podatke: ime in priimek, bivališče, letnica rojstva, kategorija, za katero se prijavlja, in ime kluba ali telesnokulturne organizacije, za katero tekmuje.

Na teku lahko sodelujejo vsi.

Tekaška proga ni zahtevna, zato na maratonu lahko sodelujete tudi vi, ki občasno trenirate. Za zdravniško pomoč na tekaški progi je poskrbljeno.

Prireditve bo zaključena s podelitvijo priznanj.

Vabimo vas k sodelovanju!

Namizni tenis

Prva tekmovalca jeseniških igralcev v novi sezoni

Članska ekipa Jesenic je gostovala v Zagoniku pri Trstu, kjer se je udeležila tradicionalnega tekmovalca treh dežel za 15. Pokal Julijskih Alp. Vsa prva mesta so sicer odšla v Slovenijo, vendar pri tem Jeseničani niso poželi uspeha, saj so bili kvalitetno preslabi, da bi konkurirali zveznim ligašem. Članska ekipa Jesenic in vsi njeni posamezniki so izpadli v prvih kolid, le Vanja Klemenc je delno uspela, ko se je v skupini mladink in članic obakrat uvrstila na 9. do 16. mesto.

Pionirji in pionirke so igrali v Kranju na preglednem regijskem turnirju. Od 19 nastopajočih pionirjev je bil najboljši Tomi Vadjunec, ki je uspel premagati vse nasprotnike in osvojiti prvo mesto. Tomaž Buh je bil sedmi, Tomaž Morić osmi, Matija Buh deveti itn.

Od enajstih nastopajočih pionirk Gojenjske je bila Jana Cenček tretja, Saša Lavtžar četrta in Maša Sladič peta.

Na Jesenicah je bil v soboto regijski kvalifikacijski turnir pionirjev in pionirk. Pionirjev je nastopilo 24, pionirk pa 14. Najboljši jeseniški pionir Vadjunec je bil tretji, Tomaž Buh šesti, Tomaž Morić sedmi in Matija Buh osmi. V drugi jakostni skupini pa je zmagal Damjan Lahajnar iz Murove. Najboljša pionirka je bila Saša Lavtžar na drugem mestu, sledi Jana Cenček. Mladinka Vanja Klemenc je nastopila v Hrastniku na republiškem kvalifikacijskem turnirju članic, kjer je med 24 nastopajočimi članicami Slovenije pristala na 22. mestu.

Že naslednjo soboto pa startajo tudi republiški ligaši. Tri jeseniške ekipe gostujejo zunaj, in sicer člani I.A. v Kočevju, člani I.B. pod imenom Murova v Izoli in Smedeli, članice I.A. pa v Kranju.

V nedeljo nastopijo tudi mladinci v Kranju in mladinke na Jesenicah na regijskem kvalifikacijskem turnirju.

/S/

Železar zmagal v Kranju

V 12. kolu gorenske košarkarske lige je Železar gostoval v Kranju pri ekipi Bexel. Veteranska ekipa Bexel (oz. Triglav) je proti Železaru pričakovala visoko zmago, saj je zmagala že v spomladanski tekmi na Jesenicah. Železarji pa so potihem načrtovali presenečenje, saj jim samo vse zmage do konca še lahko preprečijo izpad iz A lige.

Začetek tekme je bil povsem v prid domačinom, ki so v 7. minuti že vodili z rezultatom 13:7. Kljub borbenosti Železarjev je bil v 18. minuti rezultat 24:34 za domačine. Toda v zadnjih dveh minutah je Železar uspel znižati rezultat na 32:35, predvsem po zaslugi izrednega Heniča,

ki je sam v prvem polčasu dosegel 19 točk.

V drugem polčasu so Kranjčani vodili do 8. minute, ko je Železar prvič izenačil (47:47) in povedel na 53:49. Presenečeni domačini do konca tekme niso uspeli več ujeti razigranih železarjev, ki so tako v jesenskem delu že tretjič zmagali (68:65).

Za Železarja so igrali: Henić (23 košev), Šterk (17), Pirih (12), Vezzosi (8), Subotić (5), Rizvanović (2), Šmid, Domevšek, Stanojević, Iskra in Konobelj.

V 13. (predzadnjem) kolu gosti Železar ekipo Sava iz Kranja. Tekma bo v petek, 22. septembra, ob 18. uri na igrišču Podmežakla.

Najboljša ekipa Postaje mejne milice Jesenice

Člani Občinske konference Zveze rezervnih vojaških starešin Jesenice so organizirali tekmovalce v streljanju s pištolo v okviru praznika občine Jesenice. Tekmovalci bi sicer morali biti v avgustu, vendar so ga zaradi slabega vremena preložili.

Nastopilo je 20 ekip zveze rezervnih vojaških starešin, strelskih družin, mili-

ce, teritorialne obrambe in drugih organizacij iz jeseniške občine. Ekipno je zmagala Postaja mejne milice Jesenice pred Občinskim štabom teritorialne obrambe in Sekretariatom za ljudski odpor Skupščine občine Jesenice. Med posamezniki je bil najboljši Branko Mahkovic pred Zvonetom Jurkovičem in Brankom Lenderom.

J.R.

Konjska dirka na hipodromu pod Lescami

V nedeljo, 17. septembra, je Konjeniški klub Triglav Bled na hipodromu pod Lescami priredil tekmovalce kasačev. Dirke so se udeležili konji iz klubov: Zagreb, Ljubljana, Maribor, Šentjernej, Komenda, Brdo, Triglav Bled. Najuspešnejši v kasu je bil konj Carlo Frost, katerega je vodil Miha Kovac iz KK Maribor.

Vreme je bilo tekmovalcem in gledalcem naklonjeno, zato se je dirke udeležilo veliko ljubiteljev tega športa.

Tekst in foto: Mira Kolenik